

АНТРОПОСОФСКИ ВЕСТИ

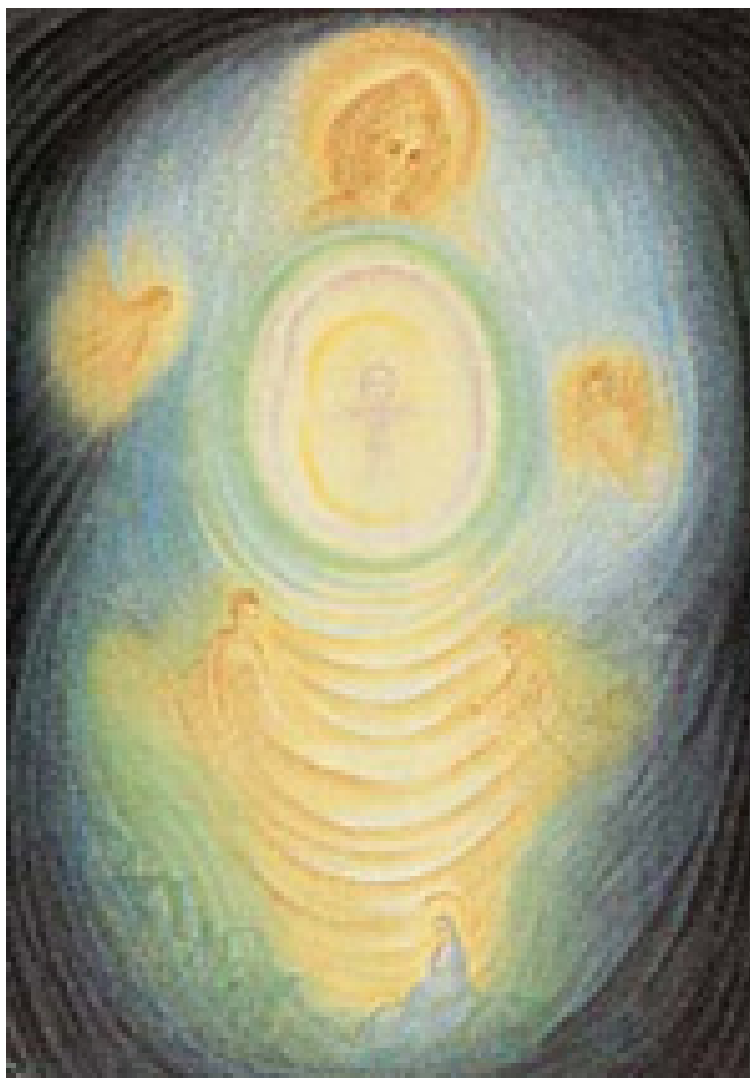
Брой 41
РОЖДЕСТВО
ДЕКЕМВРИ 2013 г.

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят – д-р Рудолф Щайнер (1861 – 1925 г.) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

СЪДЪРЖАНИЕ

2. В служба на живота
3. Духовният основополагащ камък
4. Мари Щайнер фон Сиверс
5. Храмът на Новите мистерии е отворен за всички
7. Пастирите и мъдреците
9. Светлината на света
10. Спасителят ще се роди в мен
11. Двуликият Янус
12. Тримата царе и звездата
13. Преплетените нишки на съдбата
14. Важният въпрос
15. Антропософската арт-терапия и нейният път в България
19. Медното море и посвещението
21. Нови книги
23. Смехософия
24. Антропософски групи в България

„Нирманакая на Буда”, Герхард Райш

**„И МИР В ДУШИТЕ НА ЧОВЕЦИТЕ,
В КОИТО ЖИВЕЕ ДОБРА ВОЛЯ”**

„Евангелието на Лука”
Р. Щайнер

„В СЛУЖБА НА ЖИВОТА“

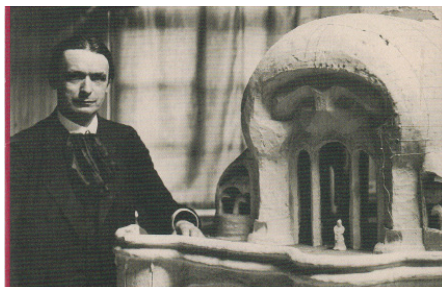
Едва ли има по-подходящи думи за мотото на Михаиловата конференция в Гьотеанума, свързана с централното събитие на годината – 100 години от полагаането на основния камък за първия Гьотеанум - от думите „В служба на живота“. Те обобщават смисъла на делото, което освен че поставя началото на строежа на „Дома на Словото“, донася на света Петото евангелие и 12 години по-късно кулминира в полагаането на духовния камък на любовта в сърцата на участниците в най-важната мистерия на новото време – Коледната конференция, наречена от Щайнер „Начало на повратна точка“ в еволюцията на човечеството и света. Събитието, което се разиграва на хълма в Дорнах става 10 месеца преди началото на Първата световна война.

На 29 септември, дванайсет години след първото ми пътуване до Дорнах, с особено вълнение пристъпих отново прага на южния вход на Гьотеанума. Всъщност, дотолкова се бях вживяла в описанието на Рудолф Гросе за полагаането на основния камък, което четох по пътя в самолета и във влака, че дори се изненадах, като видях достолепната бетонна сграда на хълма. Същото описание чуех много живо и картинно и от Димитър Димчев, който на Великденския празник в София ни разказа за годината 1913 в живота на Рудолф Щайнер. В хода на празника щях да го чуя за трети път, което не само че не намали интереса ми, а задълбочи изживяването ми.

На сцената, от едната страна на катедрата беше поставен портрет на Рудолф Щайнер, а от другата – копие от документа, спуснат в земята заедно с основополагащия камък. Под него грееха 12 червени рози и една бяла. След евритмично представената Макрокосмическа молитва „Отче наш“, д-р Вирджиния Сийз откри празника с няколко встъпителни думи, изразявайки настроението на всички, че присъстваме на едно свещено събитие. Тогава около изкопа е имало близо 70 души, а днес, 100 години по-късно, в голямата зала присъстваха 1 000 души от цял свят. Много от тях не останаха за Михаиловата конференция – бяха дошли

само за това събитие...

Рудолф Гедеке направи обзор на събитията от Мюнхен до Дорнах и описа пътя до построяването на сградата.

След това хорът за слово представи Пролога от Евангелието на Йоан, подготвяйки ни за словото на Щайнер в онази паметна вечер край изкопа, което Кристиан Хич прочете с чувство на почит и благодарност. По това време и в Дорнах вече беше настъпила вечер. След една пауза, Христо Казаков направи въведение с Бетовен, а Питър Зелг ни потопа в размишления за „Основополагащия камък за бъдещето“. Незабравимата вечер завърши с Фантазия в ре-минор от Моцарт.

В очакване на Михаиловия празник, имах възможност да гледам и една чудесна театрално-евритмична постановка по романа на Михаел Енде „Момо“ – за изкуството да бъдеш слушател. Каква беше изненадата ми, когато в една сцена с майстор Хора на мястото, откъдето идва времето, евритмистките в ролята на часовечетата изведнъж разтвориха над главите си воали с трите цвята на българското знаме. Бях наистина поразена.

На следващия ден срещнах „случайно“ художествената ръководителка на постановката Елземари и споделих изненадата си с нея, а тя ми разказа за пътя, който е изминала в търсене на цветовете, чрез които да покаже етерния свят. Ето какво сподели тя:

„Когато майстор Хора казва, че времето живее в сърцето, той ни насочва към втората част от Медитацията на Основополагащия камък, към ударите на сърцето и белия дроб, които са отражение на периферията – там, където е и Христос.“ Отначало мисълта я насочила към изгрева и залеза, но те ѝ се сторили твърде земни. После се обърнала към зодиака, но решила, че той

е твърде космичен. Помощта накрая дошла от художника. Той започнал да разсъждава на глас, че първият цвят, който човек вижда, преминавайки от тъмнината към светлината при събуждане, е зелен, и обратното – преминавайки от светлината към тъмнината при заспиване, първият цвят, който човек вижда е червен (по-точно тъмнопурпурен), а белият цвят съдържа всички цветове. „Ето как се родиха тези цветове. А това означава, че на знамето си вие имате етерния свят“, възкликна тя накрая.

Михаиловата конференция представи като една огромна цветна палитра задачите на всички секции, във всички области на живота, защото наред с лекциите, червената нишка в конференцията беше темата „Човешкият аз – застрашен от днешната култура и цивилизация“. Всички водещи на секции се опитаха да характеризират този процес от различна гледна точка и да споделят импулсите в работата си. Разбира се, имаше и много изкуство – евритмични и музикални изпълнения, рецитация, както и творческа работа в групи.

В допълнение към обявената програма беше представена драматичната пиеса (наречена „драматична скица“) в три действия „Падането на Антихриста“ от Алберт Шефен. Написана през 1928 г., тя носи пророчески послания в поетична форма. Фридрих Хибел синтезира есенцията на драмата: „Тази творба е плод на огромната вътрешна борба на твореца. Тя произхожда от апокалиптичното познание за бездната на нашето време...“ През 1935 г., девет години преди да загине в газовите камери на Аушвиц, австрийският композиторът Виктор Улман пише опера по тази драма.

Импулсът на Михаиловата конференция ще бъде продължен с темата на Коледната конференция в Гьотеанума „Изследванията на Рудолф Щайнер на пътищата в Евангелията към едно по-дълбоко разбиране на Христос“ (26-31 декември 2013 г.).

Диана Ботушарова

ДУХОВНИЯТ ОСНОВОПОЛАГАЩ КАМЪК 90 ГОДИНИ

Оригиналният основополагащ камък е двоен додекаедър с 12 правилни петогълни стени, изработен от мед и положен в земята за първия Гьотеанум в Дорнах, Швейцария. (Виж „Антропософски вест“ брой 31/2010 г. и брой 40/2013 г.) Десет години по-късно пожар разрушава почти готовата сграда. През 1923 г. на Коледното учредително събрание Рудолф Шайнер представя един „Духовен основополагащ камък“ пред членовете на пре-учреденото Едино антропософско общество, с което поставя нова фаза в откровенията на Мистериите на човечеството. Този камък може да се нарече още „Философският камък“ или „Светият Граал“, а самият Шайнер го нарича „Основополагащият камък на любовта“. Медитацията е мантрична, т.е. тя е едно духовно откровение, в което звук, форма, ритъм и езотерично значение са обединени в едно органично цяло.

Рудолф Шайнер казва, че това са строфи, чути от „Мировото Слово“.

Благодарение на Антропософско издателство „Даскалов“, българските читатели имат възможност да се запознаят с изживяванията на Ф.В. Зелманс ван Емиховен, един от участниците в Коледното събрание и неразделно свързаната с него мистерия. А според Сергей Прокофиев, който има безспорно огромна заслуга и принос за разбирането на неизмеримото значение на тази медитация в по-ново време, тя „съдържа квинтесенцията на цялата антропософия“. Рудолф Шайнер полага тази мантра като кълн в плодотворната почва на човешките сърца. Нека хората да се грижат за него!

На английски език има повече от 15 различни превода. По-долу ви предлагаме един от седемте алтернативни превода на български език.

МЕДИТАЦИЯ НА ОСНОВОПОЛАГАЩИЯ КАМЪК

Душа човешка!	Душа човешка!	Душа човешка!	В поврата на времената
Ти живееш в крайниците, които п света на пространството те носят в същността на духовния океан:	Ти живееш в ударите на сърцето и белия дроб, които чрез ритъма на времето те карат да чувстваш своята душевна същност:	Ти живееш в почиващата глава, която от основите на вечността ти открива мировите мисли:	Светлината на Мировия дух навлезе в потока на земната същност;
Упражнявай духовно спомняне в дълбините на душата, където във властващото битие на Създателя твоят собствен аз в Божия аз възниква;	Упражнявай духовен размисъл в душевно равновесие, където бушуващите дела на ставащите светове твоя собствен аз с Мировия аз съединяват;	Упражнявай духовно виждане В спокойствието на мислите, където вечните божествени цели светлината на мировите същества на твоя собствен аз за свободна воля даряват;	Нощният мрак беше преодолян; ясна дневна светлина засия в човешките души. Светлина, която стрява бедните сърца на пастирите;
и ти наистина ще живееш в мировата същност на човека.	и ти наистина ще чувстваш в душевната дейност на човека.	и ти наистина ще мислиш в духовните основи на човека.	Светлина, която озарява мъдрите глави на царете.
Защото Духът Отец властва във висините и в мировите дълбини създава битие: Серафими, Херувими, Престоли, нека от висините прозвучи това, което в дълбините ехото намира;	Защото Христовата воля властва в просторите и в мировите ритми благославя душиите: Кириотетес, Динамис, Ексузиам, нека от Изтока се възпламени това, което чрез Запада се формира.	Защото мировите същества и измолват светлина: Архаи, Архангели, Ангели, нека от дълбините бъде измолено това, което във висините ще бъде чуто.	Божествена светлина, Христос-Слънце, стрей нашите сърца, озари нашите глави;
То говори: Ex Deo nascimur	То говори: In Christo morimur	То говори: Per spiritum sanctum reviviscimus	За да бъде добро това, което от сърцата основаваме, от главите с ясна цел направляваме с воля.
(От Божествения свят човечеството произлиза)	(В Христос смъртта се превръща в живот)	(В мировите мисли на духа се пробужда душата)	
Това чуват природните духове на Изток, Запад, Север, Юг: хората нека го чуят!	Това чуват природните духове на Изток, Запад, Север, Юг: хората нека го чуят!	Това чуват природните духове на Изток, Запад, Север, Юг: хората нека го чуят!	

МАРИ ЩАЙНЕР ФОН СИВЕРС

65 години от смъртта ѝ

14.03.1867 - 27.12.1948 г.

Пътува много в Европа – Швейцария, Германия и Австрия, Италия, Англия и Франция. В Париж се задържа по-дълго – учи рецитация и актьорско майсторство, а през 1900 г. се запознава с Едуард Шюре. Тогава излиза неговата драма „Децата на Луцифер“ и Мари изразява желание да я преведе. В последвалата кореспонденция между автор и преводач Шюре я насочва към Теософското общество. Тогава Мари фон Сиверс е на 33 г. На 6 ноември същата година тя прочита в един вестник, че Рудолф Щайнер ще изнесе лекция в Берлин и през зимата двамата се запознават.

През есента на 1901 г. тя се премества с майка си в Берлин. След една лекция на Рудолф Щайнер върху „Християнството като мистичен факт“, в един изключителен кармичен момент, Мари фон Сиверс му задава важния въпрос „Възможно ли е да се създаде едно духовно движение въз основа на традицията в Европа и на Христовия импулс?“ Това е именно въпросът, който в съответствие с духовните закони позволява на Рудолф Щайнер да започне да формулира отговор – не абстрактен, който остава на хартия, а отговор, който се разкрива от този момент нататък в мисли, слово и дело. Няколко седмици по-късно му предлагат поста Генерален секретар на немската секция на Теософското общество и той поставя две условия – ще поеме поста само ако може да говори свободно за собствените си изследвания и ако Мари фон Сиверс бъде приета като секретар.

Огромният принос на Мари Щайнер е добре известен в областта на евритмията, говора и другите изкуствата, както и в управлението и издаването на литературното наследство на Щайнер, но тя помага в почти всички аспекти от работата на Щайнер. Тя го придружава като секретар, преводач, редактор и организатор на лекционните му цикли, и на други публични дейности. Освен това подпомага неговата дейност със собствени средства. На 24 декември 1914 г. Мари фон Сиверс става Мари Щайнер фон Сиверс.

Нейната карма и мисия са от изключително значение за духовното и културното развитие на западна и централна Европа, имайки предвид сътрудничеството ѝ с Рудолф Щайнер, предишните ѝ възлови инкарнации (в древните Орфически мистерии, Хипатия в 4-5 век сл.Хр. и Албертус Магнус) и изключителните ѝ таланти.

Маргарита Волошина описва много картинно външния вид на Мари фон Сиверс в спомените си от първата лекция на Рудолф Щайнер, на която тя присъства през лятото на

1904 г. в Цюрих.

„Двете дами, които седяха пред мен в залата, бяха погълнати в оживен разговор. Едната, чийто профил от време навреме зървах, имаше златиста коса и толкова нежна и деликатна кожа на лицето, каквато имат само децата. Тя се обърна към вратата и аз видях едни невероятни очи, огнено сини, като сапфири, едни деликатни, но волеви устни и една добре оформена брадичка. Забелязах също и красивите ѝ ръце. В един момент тя се смееше от сърце, в друг изглеждаше възмутена, при което кръвта се вдигаше бързо в бузите ѝ. Наблюдавах я с интерес, защото беше много по-различна от другите дами в залата.“

„.... Всеки път, когато я виждах се чувствах отново развълнувана от красотата ѝ. Очите ѝ запазиха блясъка си и в напреднала възраст. Само във високите планини човек може да изживее такова синьо. Сякаш я заобикаляше алпийски въздух. В нея студенината и чистотата на кристала се съединяваха с огъня на ентузиазма. Тя беше царствена и недостижима, макар че по никакъв начин не се поставяше над другите. У нея имаше детинска непосредственост и жив, искрящ хумор. Тя беше най-вече човек на изкуството. След като завършила образованието си в Германия и Париж искала да стане актриса. Но от самото начало посветила изкуството си на теософската работа и постепенно под ръководството на Рудолф Щайнер намерила път към едно ново изкуство на говорното формиране, което се стреми да върне на изговореното слово първоначалния му творчески живот.“

Никои не осъзнаваше по-ясно от Мари фон Сиверс значението на Щайнер. И все пак, тя стоеше до него с независима преценка и готова сама да поеме инициативата. Затова тя беше може би единственият човек, чиято преценка Щайнер считаше за вътрешно валидна.“

Някога звездите говореха на човека,
Но техният глас замлъкна и такава е съдбата на света;
Да усети мълчанието им –
Може да е страдание за Земния човек.

В безмълвната тишина обаче назрява всичко онова,
Което самият човек има да каже на звездите.
Да усети говора им –
Може да се превърне в сила за Човека-Дух.

25 декември 1922 г.

(Строфи, дадени от Рудолф Щайнер на Мари Щайнер)

ХРАМЪТ НА НОВИТЕ МИСТЕРИИ Е ОТВОРЕН ЗА ВСИЧКИ

Навлизането на Христовия импулс в земното развитие може да бъде разбрано най-добре, ако проследим неговото три-етапно разгръщане във времето. Първият етап, когато Христовият импулс е изживяван и преработван от човешките души, продължава от Мистерията на Голгота до XIII век. Вторият обхваща периода от XIII до XIX век, а третият етап започва с основаването на духовната наука на Земята. И докато през първия период в развитието на този импулс все още действат силите на Отца, а във втория – силите на Сина, то от XX век в човечеството трябва да започне постепенното пробуждане на силите на Духа, които да позволяват на всеки човек с добра воля да намери новия съзнателен и свободен достъп към висшите светове. Представителят на Светия дух в съвременната епоха – духът на времето Михаил донеся духовната наука като дар на човечеството и нейната поява на Земята прозвучава като мощен призив от сферата на Духа. Една индивидуалност, избрана от самия

Христос да стане първия човешки представител на линията на Духа, удостоена да приеме Светия дух в Поврата на времената – единствено тя да го приеме преди останалите апостоли. През XIII век същата индивидуалност преминава през ново посвещение, в резултат на което съединяването със сферата на Духа става достъпно и за учениците от розенкройцерските школи, основани по-късно за тази цел. В резултат от идването на Антропософията на Земята, вратата на храма на новите мистерии на духа вече е отворена за всички хора, които искат по своя свободна воля да стъпят на пътя на съвременното

християн-розенкройцерско посвещение. Днес ние имаме и трите степени на духовния произход на Антропософията: индивидуалното преживяване на Светия дух в Поврата на времената от Лазар-Йоан; изживяването на Светия дух в езотеричните школи през XIII век от Християн Розенкройц и изживяването на Светия дух от все по-широки кръгове хора, стоящи на пътя на Новите мистерии през XX век с помощта на Рудолф Щайнер. Тези две различни индивидуалности, Християн Розенкройц и Рудолф Щайнер, са свързани чрез дълбоките връзки на духовни взаимодействия и приемственост. Действието на импулса на Светия дух в човечеството може да бъде проследено в продължение на две хилядолетия от най-дълбоките духовни източници на Антропософията до пълното разгръщане на съдържанието ѝ през XX век. Йоан е могъл да приеме от Възкръсналия индивидуалния импулс на Светия дух само защото е съединил в себе си Антропос и Софiя, и благодарение на това е положил основата на езотеричното християнство. Неговите импулси са могли да се разпространяват в човечеството отвъд пределите на строго затворените врати на езотеричните школи.

Едва в наше време цялото съдържание на езотеричното християнство може да бъде издигнато благодарение на Антропософията до ясното човешко съзнание. Рудолф Щайнер нарича този процес „навлизане на новите инспирации“ в човека, благодарение на което познанието за Христовото същество може да бъде възприемано за първи път от съзнателната душа на човека и в резултат на това да навлезе в неговия индивидуален аз. „Ние имаме нужда от такава нова инспирация, от инспирация, която великите езотерици на Средновековието са подготвяли още от XIII век, и която от нашето време нататък би трябвало да става все по-достъпна за всички.“ Под въздействието на тези нови духовни инспирации, основната цел на истинското розенкройцерство – съграждането на „Великия храм на човечеството“ – може да започне да се осъществява, преминавайки през пълна метаморфоза в новите мистерии. Същевременно, става възможно да се намери пътя, по който

всеки човек да стане участник в осъществяването на този висш идеал.

В миналото, най-важните мистерии на човечеството са били свързани с култови постройки, видими на физически план. Тази традиция продължава да съществува дори в християнската епоха, макар и в по-слаба форма, и се изчерпва едва в XIII век, по времето на розенкройцерското течение. От тогава до днес етерните храмове, издигани от посветените в най-близкия до земята духовен свят, окончателно заемат мястото на предишните мистериини храмове, издигани на физически план.

Защото розенкройцерските храмове са били изцяло скрити за външното физическо преживяване, но след края на Кали Юга достъпът до духовните храмове отново става открит за всички хора с добра воля, докато преди това е бил достъпен само за розенкройцерските учители и най-напредналите им ученици. Синтезът на трите етапа на това духовно развитие е Антропософията, основана на новите инспирации. И както Соломоновият храм е изразявал космическите закономерности на физическото тяло и чрез своите строги геометрически форми е възпроизвеждал съотношението на световните сили в идеалното човешко тяло, така и първият Гьотеанум чрез пластичната подвижност на своите форми и цветове е изявявал космическите етерни сили, действащи в земното развитие след Мистерията на Голгота като сили на Възкресението. Мисията на Соломоновия храм е била да подготви физическото появяване на Христос на земята, а мисията на първия Гьотеанум – да подготви етерното пришествие на Христос. От самото начало на издигането му с него е била свързана една етерна мистерия – мистерията на посветения, който пожертва етерното си тяло за изграждането на

център на Новите мистерии в земния свят като една удивителна звезда, сияеща от Земята към духовните висини. В земното развитие е положена основата за съзнателното издигане на човека в духовните светове чрез съединяването на земния аз със силите на висшия аз, пронизан от Христовия импулс, в който присъства истинският аз. Защото *новите мистерии са преди всичко мистерии на човешкия аз*, а това значи, че изгражданият за тях свръхсетивен храм трябва да бъде от самото начало едно взаимодействие между силите на висшия и истинския аз на човека, постигнати от него в процеса на действителното самопознание. Със своите форми първият Гютеанум е следвал този праобраз: големият купол е съответствал на висшия аз, а малкият – на истинския аз. В продължение на седем години Рудолф Щайнер е изграждал в най-близкия до Земята духовен свят двойния купол на свръхсетивния храм на новите мистерии, съставен от мирово-човешки мисли. Но за цялостното изграждане на храма е било необходимо към тези мисли да бъде добавена субстанцията на мирово-човешката любов. И тогава в най-близкия до Земята духовен свят е започнало изграждането от съвременния посветен за първи път в епохата на Съзнателната душа на свръхсетивния храм на новите мистерии, в основата на който е мирово-човешката любов, куполът му се състои от мирово-човешки мисли, а стените от мирово-човешки имагинации.

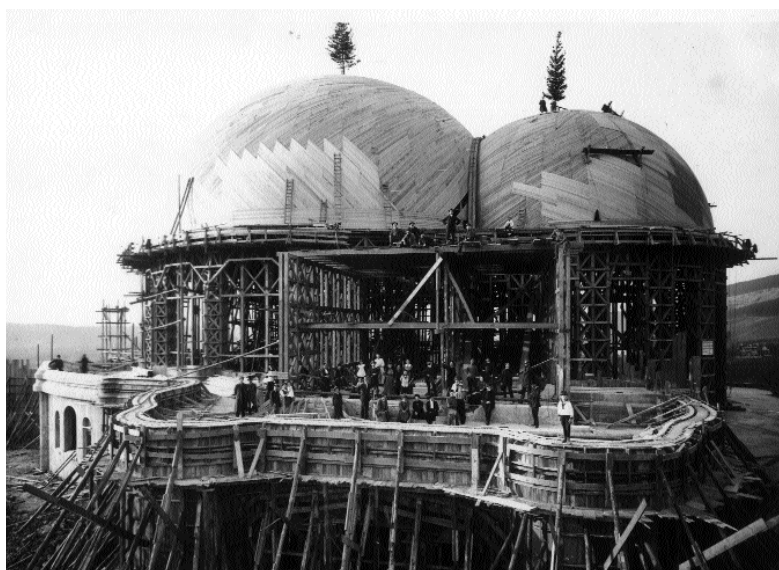
И както в човешката душа недокоснатият от луциферическите влияния индивидуален аз се ражда в 21-та година от човешкия живот, така и достигналото своята 21 година Антропософско движение вече е подготвено да възприеме в пълно аз-съзнание централния импулс на антропософската езотерика през 1923 г. Това раждане на аз-съзнанието на цялото движение и неговото възплъщение в обвивките на Антропософското общество става на Рождественското събрание в незасегнатата от луциферическите влияния форма. При това, цялото следващо развитие на Антропософията на Земята е пронизано от мощен езотеричен импулс, докато преди това същинското езотерично съдържание е трябвало да чака. И това чакане е продължило точно 21 години, три седемгодишни периода, също както в човешкия живот свободното участие на аза във формирането на собствената карма започва с пълна сила от 21-годишната възраст. Спазвайки тази закономерност, в изграждането на Антропософското движение се отразява вътрешното развитие на свързаното с него духовно същество. Следващият много важен процес е освещаването на храма. За свръхсетивния процес, наричан освещаването на храма, е необходимо преди всичко участието на такъв свещенослужител, какъвто в мистери-

ите е бил посветеният на определена степен, а самият процес на освещаването на храма е започвал със запалването на жертвения огън в олтара. Застанал пред олтара с лице, обърнато към духовния свят, свещенослужителят произнасял определени сакрални слова, които само във външната си форма приличали на човешка реч, но духовната им субстанция произхождала непосредствено от духовните светове. Тези мантрически думи, произнасяни към издигания се в небето жертвен пламък, имали за цел да извикат слизането в олтара на онази висша власт от духовните светове, която в християнството изначално е носела името на Светия дух. Защото християнският храм можел да бъде осветен от реалното присъствие на Светия дух в олтара, а не от човешките думи и деяния. През всички времена същността на освещаването на християнския храм е имала три съставни елемента: призив към Духа, обет за служене на Духа в храма и явяването на Духа на мястото в храма, специално подготвено за поклонение към него.

Рудолф Щайнер спазва всички елементи на този триетапен процес в свръхсетивния храм на новите мистерии. Отначало, той създава олтара на храма от висши духовни сили, от силите на самата Света Троица, действащи в нашия космос. От силите на Отца, струящи от дълбините на света, от силите на Сина, действащи след Мистерията на Голгота в свръхсетивния свят около Земята, и от силите на Светия дух, слизащи от небесните висини, той изработва Основополагащия камък във формата на додекаедър. А от сакралните слова, произнесени при освещаването на храма, по-късно се ражда Медитацията на Основополагащия камък. Ние знаем, че тя е създадена от човека, който съзнателно е последвал призива на духовете на елементите, служители на Христос, и с тяхна помощ намира пътя към храма. Ако човек влезе под неговите сводове, носейки в сърцето си същността на Христовата мистерия, той може да изживее съзнателна среща с висшите йерархии. Съзнателното изживяване на среща с йерархиите може да доведе до съзнателно изживяване на силите на Светата Троица, които се съдържат в Основополагащия камък, положен в Светая Светих на храма.

За да стане този път достъпен за всички хора, той е трябвало преди това да бъде изминат от един човек. Рудолф Щайнер разкрива най-съкровената страна от освещаването на храма със следните думи: *„И тогава вие ще понесете Духа, който тук управлява в сияещата мисловна светлина на додекаедричния Камък на любовта в света, където той трябва да сияе и сярва за развитието на човешките души и за развитието на света...“*

Веселина Велкова

ПАСТИРИТЕ И МЪДРЕЦИТЕ

Рудолф Щайнер говори за непосредственото участие на Софiя в събитията от Поврата на времената по следния начин: „В откровенията, получени от мъдреците на изток и в откровенията, получени от бедните пастири, действаше божествената Софiя, Небесната премъдрост“. Как можем да разберем това съобщение на съвременния духовен изследовател?

Първо ще се обърнем към духовните извори на човечеството. Антропософията говори за два мистериини потока, тръгнали към изток от Атлантида.

В северния поток са се практикували мистериите, целящи проникване в духовния свят чрез преодоляване на пелената на външните сетивни възприятия. В южния поток учениците на мистериите са се стремили да навлязат в духовния свят, прониквайки зад пелената на вътрешните преживявания на душата.

Давайки за пример двама велики посветени в земното развитие, издигнали се на висшите степени в посочените два типа мистерии, Рудолф Щайнер описва техните главни особености. Единият е **Гаутама Буда**, достигнал висше просветление по пътя на южните мистерии и преминал от степента Бодхисатва до степента Буда. А другият – великият **Заратустра** – достигнал висше посвещение по пътя на Северните Мистерии, в резултат на което получил непосредствено откровение от самия Дух на Слънцето, божествения Аурма Маздао. Така той преживява пръв космическия Христос преди неговото слизание на Земята.

Необходимостта от съществуването на два мистериини потока произлиза от един космически закон.

При появяването на нов импулс в еволюцията, който допринася за нейното издигане на по-висока степен в Космоса, възниква полярност – два противоположни потока. Това е причината за възникването на двата потока в предхристиянските мистерии. Тяхното независимо развитие и по-късно обединение е било необходимо за подготовката на централното събитие – мистериата на Голгота. „Защото, дете са двама или трима в Мое име – там съм аз, сред тях“. Тези думи на Христос посочват пряко закона на духовния свят – действащ на всички равнища на битието.

Именно поради по-късното въплъщение на Христос на Земята е било необходимо възникването още по време на древна Атлантида на два потока, защото само тяхното взаимодействие и висш синтез са могли да създадат нужните условия. Затова, обръщайки се към събитието от Поврата на времената, както е описано в Евангелията, откриваме непосредственото участие на споменатите потоци. В пастирите и в мъдрите магове (Евангелието на Матей) виждаме избрани представители на двата потока.

Навсякъде, където вместо противопоставяне и съперничество възниква хармонията на всеединството, действат

силите на това духовно същество, което в християнството се нарича Софiя. Така разбираме думите на Щайнер за непосредственото участие на небесната Софiя в двата потока.

Доколкото и двата потока трябва да се обединят по време на Поврата на времената, в тях действат силите на Софiя и ги водят към обединяване. За да разберем как става това обединяване, трябва да се спрем на самия характер на посвещението, получено от мъдреците и пастирите.

По време на Поврата на времената мъдреците идват в Палестина от Персия. Този техен многомесечен път е предшестван от продължителна подготовка в Мистериите, от които те черпят тяхната най-дълбока духовна мъдрост. Тази мъдрост се изразява в ясновидските им способности за имагинативно възприемане на духовния свят, което им позволява да съзерцават Витлеемската звезда. Именно тя ги води до мястото на раждането на техния велик учител Заратустра, който се въплъщава се в Палестина, за да подготви идването на Христос на Земята.

Съвсем друг е пътят на пастирите. Той не е дълъг нито във времето, нито в пространството, тъй като пасищата са

били близо до Витлеем. В тяхното дневно съзнание те не са притежавали никаква особена мъдрост. Но когато в откровение им се явяват ангелските хорове и от духовния свят прогърмява глас, насочен непосредствено към силите на тяхната морална воля, те се вслушват без никакво колебание и веднага се отправят на път. Така те възприемат божественото откровение не под формата на мъдрост, а като сила, непосредствено пронизваща тяхната воля, и вземат участие в събитията от Поврата

на времената наравно с мъдреците, които знаят за тях дълго преди да пристигнат в Палестина. Пътят на пастирите и на мъдреците ги води направо към целта.

Когато се случва това най-велико събитие, самият Христос започва да сияе в техните души, изпълвайки ги с новата светлина на мъдростта и вътрешната топлина на любовта – изменение, настъпило и в двата мистериини потока под непосредственото въздействие на силите на Христос, отразено в следните редове от четвъртата част на Медитацията на Основополагащия камък.

**„Божествена светлина
Сгрей нашите сърца
Просветли нашите глави.“**

Пастирите и мъдреците съединяват двата вида мистерии в новите единни мистерии на езотеричното християнство. Това е и висшият първообраз на цялото по-нататъшно мистериинно развитие на човечеството, който в пълна свобода трябва да бъде осъществен от всеки човек в собствената му душа – течението на пастирите с течението на мъдреците, пронизвайки със силата на Христос както своето

„Поклонението на влъхвите“
мозайка от Равена

сърце, така и своята глава. Това означава, че всички, които в древността са принадлежали към течението на пастирите, в християнската епоха трябва да развият в себе си способностите на мъдреците, а тези, които в древността са били свързани повече с мистериите на мъдреците, сега трябва да развият у себе си способностите на пастирите. Същността на казаното може да се изрази чрез следната мистериозна формула: *Отсега нататък пастирите трябва да станат мъдреци, а мъдреците – пастири.*

По какъв начин трябва да се осъществи тази метаморфоза на двата пътя в човешката душа под непосредственото въздействие на импулса на Христос и как се постига пълна хармония между силите на главата и тези на сърцето?

Рудолф Щайнер описва това по следния начин: тази топлина на сърцето, която пастирите излъчват към гласа от висшите светове, който им възвестява на полето за приближаването на великото Събитие в Палестина, сега те

трябва да разпространят върху цялата външна природа, преживявайки я като велико откровение на новия Дух на Земята, тоест на самия Христос след неговото съединяване с цялото земно развитие в резултат на мистериата на Голгота. Във всички процеси на природата съвременните пастири трябва да възприемат гласа на самия Христос.

От друга страна, мъдреците трябва да пренесат в своя собствен вътрешен свят духовните имажинации, които някога са съзърцавали само в космическите далнини, чиято връхна точка се явява Коледната звезда, развивайки в себе си нови вътрешни имажинации. Тези имажинации присъстват преди всичко в мощните образи от световната еволюция, съдържаща се в много лекции и в основните книги на Рудолф Щайнер.

Когато съвременният човек се потапя в Гютеанистичното познание и изживява откровенията на природата, когато по думите на Рудолф Щайнер лабораторната маса стане за него олтар, тогава той тръгва по новия път на пастирите. А когато започне да приема в своята душа духовно-научните имажинации от световната еволюция, които описват космическите състояния на древния Сатурн, древното Слънце, древната Луна, Земята и бъдещите еони на Юпитер, Венера и Вулкан, именно с организиращото участие на Христос, защото *„материята е изградена според организиращото участие на Христос“* – в тези думи според Рудолф Щайнер в бъдеще ще се заключава такава представа за Христос, несравнима по своето величие с нищо, което човечеството смята, че познава днес. Тези думи ще станат висшия идеал на новото познание на пастирите.

Това означава, че днес всеки човек трябва да познае Христос като обективно присъстващ в човешката душа, т.е.

да тръгне по пътя на обновеното течение на пастирите, стремящо се към одухотворяване на света на възприятията и на обновеното течение на маговете, целящо одухотворяване на света на понятията.

Необходимостта от обединяване в съвременната епоха на новите способности на пастирите и на мъдреците има непосредствено отношение и към най-важното свръхсетивно събитие на нашето време – явяването на Христос в етерна форма.

Днес човечеството трябва да се подготви за новото Христово откровение от най-близкия до Земята духовен свят. Това откровение се състои от два ясно различими елемента. От една страна – имагинативното съзърцание на самия Христос. То ще донесе на човечеството ново познание за Неговата космическа същност и Неговата връзка с цялото земно развитие.

От друга страна – свръхсетивното възприемане на него-

вия глас, пробуждащ в душата нови морални сили. За възприемането на двата елемента от етерното откровение на Христос може да се подготвим, развивайки съзнателно в себе си преди всичко обновените способности на пастирите и мъдреците.

По този начин, развитието на способностите на мъдреците може да доведе до съзърцаване на етерния облик на Христос, а развитието на способностите на пастирите – към възприемане на неговото духовно Слово, с помощта на което той може да даде съвсем нова насока не само на целия вътрешен живот на човека, но и на неговите социални отношения в света.

Развитието и обединяването в душата на двата типа способности са резултат от действието в нея на свръхсетивните сили на божествената Софiя. В този смисъл описаното търсене като една от най-важните

задачи на антропософското общество се явява не нещо друго, а *съзнателното развитие на новите способности на пастирите и маговете*. Според степента на тяхното развитие, в душата се появява и действа самата Софiя, която в нашето време води човека (антропос) към осъзнаването на етерния Христос.

Антропософията, като съвременен синтез на двата пътя се явява представителка на Софiя в епохата на Съзнателната душа. Без нея е просто невъзможно действителното приемане на силите на Софiя, а съвременното човечество се нуждае сега най-вече от тези сили на божествената Софiя, защото само те могат да му позволят да срещне съзнателно етерния Христос, т.е. да не проспие това централно събитие на съвременното.

„Поклонението на пастирите“

Герхард ван Хонторст 1622 г.

СВЕТЛИНАТА НА СВЕТА

Ръсел Еванс

Както знаем, Христовото дело има неизмеримо значение за човешката душа, но също и за космоса – „Бог толкова обикна света (космос в гръцкия оригинал), че даде Своя Единороден Син.“

Не е толкова странна идеята да почувстваме, че Земята изпитва болка от експлоатацията на нейните ресурси и липсата на грижи за организмите в нея, които поддържат живота ѝ. Всъщност, Земята е единствената планета в нашата слънчева система, която поддържа живот. Ако начертаете кръг с диаметър около един метър, който да представлява планетата, дебелината на линията ще представлява основната атмосфера около нея, която поддържа живота. Тя е само 8 – 10 километра на височина, а над нея се извисяват 32 километра озонов пласт, който предпазва Земята от твърде силната ултравиолетова светлина. На около 246 километра над повърхността на Земята, магнитното поле защитава нашата планета, като отклонява частици със смъртоносно висока енергия излъчвани се от Слънцето. Силното гравитационно привличане на Юпитер улавя повечето големи метеорити, които иначе щяха да унищожат планетата. След 32 километра, пространството над Земята е тъмно. Нашата земя е много специално място.

Ако някой може да види Земята от тъмнината на космоса, ще я види обвита в синя мъгла. Няма друго място в Слънчевата система със синьо небе като Земята. Тя е обвита и защитена с тази синя мантия. От вътрешната страна на синята мантия се е зародил непорочен живот. През големи цикли от време той се диференцира и развива от минерали към растения, към животни и към хора в една възходяща крива на съзнанието, създавайки едно същество, което иска да разбере същността на сътворения свят, своето място и отговорност в него. Светлината на съзнанието е възникнала от животворната сила на Слънцето, която прониква в областта на Земята.

Същността на светлината е все още загадка. Тя е невидима и става видима само когато се отразява от материята

в живата атмосфера на Земята. Тази животворна светлина създава нашите очи като физически орган и ни дарява удивителната способност зрение. Но преминавайки през този забележителен оптически орган, светлината ни предоставя възможност да виждаме само когато външната светлина влиза в контакт

с вътрешната светлина на съзнанието. Освен това, нашият себесъзнателен „аз“ е една висша вътрешна светлина, чрез която ние можем да осъзнаваме какво виждаме, да разбираме света и самите себе си.

И двете светлини са дарове от нашата величествена Слънчева система, от нашата главна планета, съществото на Слънцето – Светлината на нашия свят, която свети в тъмнината на пространството и носи живот на Земята. Животът развива светлината и животът става светлина за хората, става дори вътрешна светлина в хората. „И Светлината свети в тъмнината, но отначало тъмнината не я схвана.“

В тъмната зимна нощ на душата един благ, но силен глас отеква от синия небесен покров:

„Аз съм Светлината на Света и искам да стана вашата вътрешна светлина.“

Как малко по малко съзнанието стига до разбирането за светлината и как това разбиране узрява, за да стане любов – това е Коледното послание за човечеството, раждането на Христовата светлина във всяка човешка душа.

Ние никога нямаше да станем пълноценни човешки същества само с нашите собствени сили. От друга страна, не можем да станем напълно човеци и без нашите собствени свободни инициативи. Ние ставаме пълнолетни – от същества ние сме на път да станем съ-творци, като се научим да се грижим за нашата майка Земя и да отдаваме малко от Светлината, която от незапомнени времена струи към нас от духовния свят.

Превод от списание „Ню Вю“, брой 1/2013 г.

**Светлината е любов...Слънчево съзидание,
любовно сияние на един свят
от творящи същества –
което от незапомнени времена
ни свързва със своето сърце,
и което накрая ни даде
своя най-висш Дух
в човешка обвивка за три години:
Тогаво Той дойде в качеството на Отца си
като най-съкровен божествен огън на Земята:
за да може някога и тя да стане Слънце.**

Християн Моргенщерн

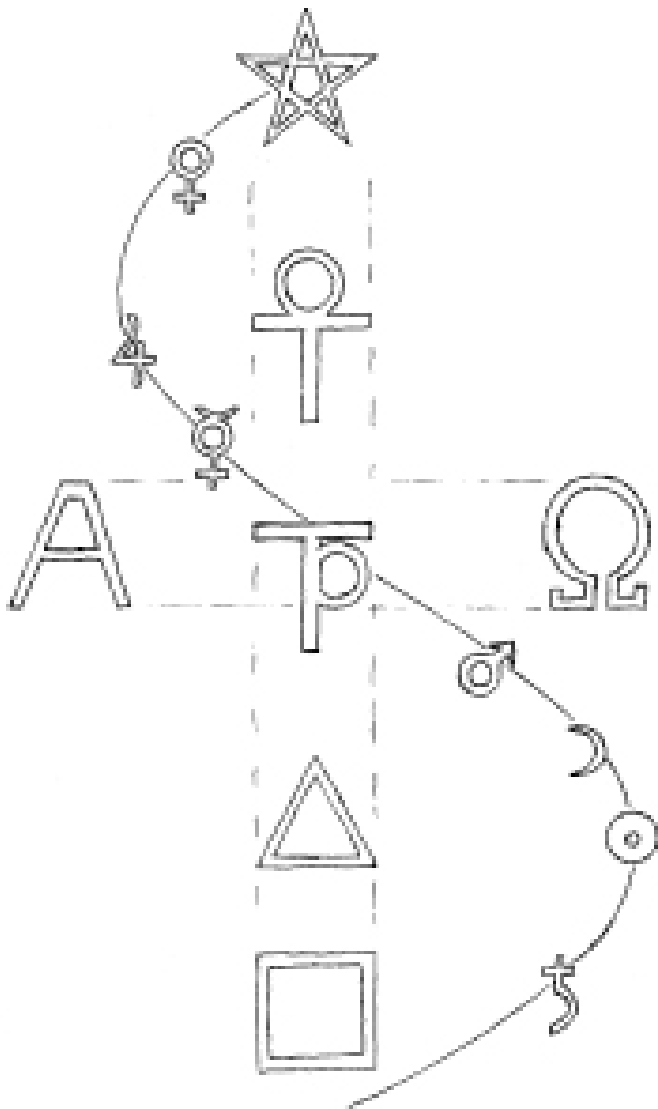
**В дълбините на човешката душа
живее слънцето победно на Духа.
Истинските сили на душевността
могат да се предусетят
в душевния живот на зимата.**

**Поривът сърдечен на надеждата
съзира как Слънчевият Дух побеждава
в Коледната благодатна светлина
като символ на най-висш живот
в зимната дълбока нощ.**

Р. Щайнер, 23.12.1913 год.

СПАСИТЕЛЯТ ЩЕ СЕ РОДИ И В МЕН

В брой 37 „Антропософски вест“ за Рождество 2012 г. беше представена илюстрация със символите на коледното дърво според указанията на Рудолф Щайнер. По-долу поместваме самите указания, дадени в лекцията „Знаци и символи на Коледния празник“, изнесена на 17 декември 1906 г.

„**Квадратът** е символ на четиричленното устройство на човека: физическо тяло, етерно тяло, астрално тяло и его.

Триъгълникът е символ на висшия човек: Дух-Себе, Дух-Живот и Човек-Дух.

Над триъгълника е символът за **Тарок**. Посветените в египетските мистерии са можели да интерпретират този знак. Освен това, те са можели да четат и Книгата на Тот, състояща се от 78 пластини, върху които са записани всички събития в света от началото до края, от алфа до омега, и които е било възможно да се прочетат, ако знаците се свържат правилно. Тези картини изобразяват живота, който умира и отново възниква като нов живот. Който е можел да комбинира правилно числата с образите, е можел да чете тази Книга. Мъдростта на числата и на образите е била част от

обучението още в древността. В Средновековието тя също заема видно място, но днес почти нищо не е останало от нея.

Над този символ е **Тао** – знакът, който ни напомня каква е била представата на нашите прадеди за божественото. Тази представа идва от думата „ТАО“. Преди Европа, Азия и Африка да станат сцена на човешката цивилизация, тези наши прадеди са живели на континента Атлантида, потънал от мощни наводнения. В германските саги за Нифелхайм или Небелхайм все още живее споменът за Атлантида, която не е била обгърната от чист въздух. Грамадни облаци се движели над земята, като тези, които днес можем да видим над върховете на високите планини. Слънцето и Луната не са светели така ясно на небето – те са били заобиколени от дъги – от свещената Ирис. Тогава човекът е разбирал езика на природата. Днес той повече не разбира какво му говори плискането на вълните, звуците на вятъра, шумоленето на листата, тътена на гръмотевиците – но на древна Атлантида е разбирал. Той го е чувствал като реалност. И в тези глагове на облаци, водата, листата и вятъра е звучало ТАО – Това съм аз. Човекът от Атлантида го е чувал и разбирал, чувствайки как цялата природа е проникната от ТАО. По късно, ТАО се изразява с буквата Т, над която лежи една окръжност, знак за всеобхватната божествена природа.

И накрая – космическият символ на човека е **пентаграма**, който стои на върха на дървото. Сега не можем да говорим за дълбокия смисъл на пентаграма. Но той е звездата човечеството, на развиващото се човечество. Той е звездата, която следват всички мъдреци, както някога тримата вълхви. Той символизира същността и смисъла на земното съществуване и се ражда в Свещената нощ, защото тогава в най-дълбокия мрак започва да свети най-висшата светлина. Човекът върви към едно бъдеще, когато светлината ще се роди в него, когато думи, пълни със значение ще бъдат заменени с други, еднакво значими думи, с които няма да се казва: „Мракът не може да разбере светлината“, а в които от мировото пространство ще прозвучи истината: „Мракът отстъпва пред светлината, която свети от звездата на човечеството – и сега мракът разбира светлината!“

Това трябва да прозвучи и духовна светлина да се излъчва от Коледния празник. Ние ще чествуваме този празник като празника на най-висшия идеал на човечеството. Защото тогава той ще породи в нашите души радостната увереност: „*Да, и аз ще изживея раждането на висшия човек в мен! В мен също ще се роди Спасителя, ще се роди Христос!*“.

**Елхови лес, елхови лес,
за тебе пеем ние днес.
Елхите ти на Рождество
за нас създават тържество.
Елхови лес, елхови лес,
за тебе пеем ние днес**

ДВУЛИКИЯТ ЯНУС

Месец януари е наречен на името на двуликия бог Янус – един от най-древните богове в римския пантеон. Днес с думата „двулик“ означаваме неискрен и лицемерен човек, но първоначалният смисъл на бога с две глави, всяка от които е обърната в противоположната посока, е бил **„будност и нови начала“**.

Името произлиза от латинската дума *“ianua”* – врата. Затова Янус е бил почитан като пазител на всяка врата и на всяко начинание в живота, на преходите и промените, на завършването и на времето, а освен това и като бог на слънцето и светлината. Той имал способността да вижда едновременно миналото и бъдещето. Скулптурата на Янус можела да се види на входа на къщите в древен Рим като един знак, че човек стои на прага в буквалния и преносния смисъл.

Така и ние на прага на Новата година обръщаме поглед назад към изтичащата вече стара година, правим ретроспекция и равносметка, и благодарим за изживяванията и натрупания опит. Едновременно поглеждаме с надежда и към бъдещето – идващата Нова година – правим планове да я изпълним с още по-смислено съдържание и вземаме решения да променим нещо в себе си.

Козирог, под чийто знак е месец януари, се управлява от Сатурн/Хронос и има остро усещане за времето.

Не случайно добродетелта, която според Рудолф Щайнер трябва да развиваме в този зодиакален (не календарен) месец е „смелост“. В областта на Сатурн след смъртта ние решаваме да вземем това, което сме научили от миналата си карма и след това се отправяме към нова инкарнация, решени да поправим недостатъците. Смелостта да посрещнем съдбата си така, както идва към нас в живота има силата да освобождава. Всъщност, смелостта е изживяване, при което се срещат минало и бъдеще.

Рудолф Щайнер ни дава и едно по-дълбоко познание за образа на двуликия Янус, едно познание, което хората в древен Рим все още са прите-

Римски бюст на Янус:
Ватиканските музеи

жавали. „Те са знаели, че всеки човек всъщност се състои от две човешки същества събрани в едно – едното гледа навън чрез очите, а другото гледа навътре чрез черния дроб. Ако разгледате внимателно разпределението на вените в черния дроб ще видите, че той в известен смисъл е обърнат „с лице“ към гърба ни. Затова ние възприемаме толкова малко от това, което става в нас. Точно както ние не можем да видим това, което става зад нас, така и черният дроб е несъзнателен за това, което гледа.“

В древния Рим хората все още са знаели това, но са го изразявали... чрез образа на една глава с две лица, които гледат в срещуположни посоки. Такива статуи с главата на Янус могат и днес да се видят в Италия.... Защо римляните са поставяли този образ в началото на годината?

Вече знаем, че душата работи не само в главата, а също така и в черния дроб, и в бъбреците. Сега можем да разгледаме как тази дейност се променя в хода на годината.

В топлината на лятото например, черният дроб върши много малко работа. По това време той, както и бъбреците изпадат в един вид душевен сън и изпълняват само физическите си функции, защото ние се отдаваме на топлината на света около нас. В смисъла на душевната дейност, цялата храносмилателна система е по-бавна.

През зимата обаче душевно-духовните дейности се възобновяват с нова сила. Около Коледа и Нова година, в началото на януари, душевната дейност стига до своята кулминация.

Римляните са знаели това и са дали на двуликото същество името Янус, съществото на януари. Когато открием мъдростта, скрита в тези статуи, няма само да ги гледаме с празен поглед, а ще ги разбираме.”

Откъс от лекция, 13.09.1922 г.
Събр. съч. 347

**Човекът е мост
между миналото
и бъдещето;
Сегашното е миг,
Мигът като мост.
Дух станал душа
във физическата обвивка
от миналото.
Душа ставаща дух
в зародиша
на път към бъдещето.
Докосни бъдещето
чрез миналото.
Надявай се на това,
което ще стане
чрез това,
което е станало.
Улови така битието
в ставането.
Улови това,
което ще бъде
в настоящето.**

Рудолф Щайнер,
24.12.1920 г.

Memento mori

Наскоро в Австралия е публикувано изследване на един медицински екип, обгрижващ болни в терминален стадий. На въпроса „За какво най-много съжалявате в живота си?“ са получени следните пет най-често срещани отговори:

1. Че не са имали смелостта да бъдат верни на себе си, а са живели според очакванията на другите.
2. Че са работили прекалено много.
3. Че не са давали израз на чувствата си.
4. Че не са запазили връзките със старите си приятели.
5. Че не са се радвали достатъчно.

Списание „Дас Гьотеанум“
бр. 28/2013 г.

ТРИМАТА ЦАРЕ И ЗВЕЗДАТА

Много преди да се роди на земята, Божият син живеел в царството на слънцето. Могъщият архангел Михаил го придружавал, а ангелите хранители на човешките същества живеели в света на звездите. Те обикаляли със слънцето и звездите около земята, гледали надолу от своя свят и виждали всичко, което става на Земята. Те отправяли божествените си дарове към хората на Земята заедно със звездните лъчи.

Божият син изпращал на човешките същества силата на небесната си любов, архангел Михаил им давал силата да вършат Божията воля, а ангелите им носели мисли на мъдрост и истина от звездите. По този начин истина, любов и добра воля се изливали от Небето на Земята и всички хора изпращали към Небето своите благодарности и доверие в Божия син и неговите небесни помощници.

Така минавали години, векове и епохи. С течение на времето обаче Божият син забелязал, че около Земята се образувала една сива мъгла, която ставала все по-гъста и че благодарностите и доверието все по-рядко се издигали нагоре. Какво ставало? В света долу някои хора говорили "Ние нямаме нужда от Бог, не ни трябват ангели, всичко можем сами да правим. Ние мислим истината със собствените си глави, ние се обичаме със собствените сърца и правим това, което искаме със собствените си ръце". Колкото повече искали да правят всичко сами без даровете на Божия син и неговите ангели, толкова по-гъста ставала мъглата около земята. Накрая, небесните сили от Слънцето и звездите почти не успявали да достигнат вече до хората и възникнала опасност те да бъдат изоставени от всички добри духове.

Божият син виждал как те използват безбожните си мисли да изобретяват неща, с които тровели растения, животни и други хора. Той видял, че всеки в своето безбожно сърце обичал само себе си и забравял да помага на другите. Той виждал всичко това и много се обезпокоил за човешките същества, които живеели в такава тъмнина, отделени от него.

Тогава той се обърнал с молба към небесния си баща. "Отче, искам да отида долу при човешките същества на земята и да им занеса твоята истина, твоята любов и твоята

воля от небесните сфери. Сивата мъгла се разпростира все по-гъста около земята и земните хора са обречени на изгнание. Силите на Слънцето и на звездите трябва да могат отново да достигнат някой ден до земята. Хората не трябва да бъдат осъдени да живеят вечно отделени от нас".

Бог Отец се съгласил със Сина си и те започнали да правят подготовка на Земята и в света на звездите. Архангел Михаил създал нова нация на земята и ѝ дал името Израил. Един ден в нея щели да се родят земният баща и майка на Божия син. Той дал благоденствие на хората на Израил, докато дойдело времето Йосиф и Мария да заживеят сред тях.

Ангелите изпратили трима пратеници от царството на звездите. Първият отишъл при цар Балтазар в Индия, вторият при цар Мелхиор в Персия, а третият при цар Каспар в Африка. Всеки цар чул едно и също послание от своя ангел: "Наблюдавай звездите. Божият син се приближава. Когато видиш да изгрява нова звезда, Той ще стане човек на земята. Той ще ви донесе това, което вие загубихте – чистата истина, небесната любов и божията воля – и ще разсее мъглата, която ви разделя от всички други същества на Небето и на Земята". Ангелът на цар Балтазар добавил "Наблюдавай от залез слънце до полунощ", ангелът на цар Мелхиор му казал "Наблюдавай от полунощ до първи петли", а цар Каспар получил напътствието "Наблюдавай от първи петли до изгрев слънце".

Когато звездните пратеници си тръгнали, всеки от тримата царе построил специална кула-наблюдателница и от там гледали нощем звездите.

Точно както всичко било подготвено от ангелите в света на звездите, същото станало и в сферата на Слънцето. Божият син сам взел светлина, топлина и сила от Слънцето и направил от тях една нова звезда. Присъствието на тази нова звезда прогонило цялата мъгла и всичко, което носело студ и безжизненост. Затова тя била наречена "**Звездата на любовта**". Това била звездата, която донесла Божия син на земята.

Разказ за деца от **Ирене Йохансон**

ТРИМА ЦАРЕ

Трима царе, определени за водачи на хората винаги ще ти помагат да постигнеш целта си в мировите светове, към все по-високо ниво, и към все по-дълбоки пластове на душата. И ако можеш само да ги зърнеш отдалеко, знай: Земята ще стане звезда.

Една златна звезда, точно като малкото дете, на което своите дарове донесоха те, за да може реликвите и всички свещени неща пазени в храмовете неопетнени да останат. Кой ги спасява? Богът, който на земята позна смъртта. Те съзряха Неговото раждане.

Вие носите на Христос злато, тамян и смирна за да ги използва Той като дарове духовни. Вие свеждате глава и няма повече да грешите. Вие полагате ръце върху гърдите и повдигате сърце към небето. Вие падате на колене, и когото поведете, ще върви изправен и свободен.

Ако след смъртта си се заблуди и отиде в ада, той пак със сигурност ще стигне ангелската цел; и ако е принуден също да живее в хаос, той пак ще роди Небето от собствената си душа. Защото Мелхиор, Каспар и Балтазар, истински, добри и красиви, живеят дълбоко в теб.

Алберт Щефен

ПРЕПЛЕТЕНИТЕ НИШКИ НА СЪДБАТА

Ново сценично представяне на драмите във Виена

„Портата на Посвещението”, 7 сцена

последва сценичното представяне на втората мистериозна драма „Изпитанието на душата”. А за 2013 г. планираме една поредица от представления с третата драма на Рудолф Щайнер – „Лазачът на прага”. Премиерата ѝ се състоя на 23 февруари 2013 г. в родното място на Щайнер Кралиевац в Хърватия. Премиерата на четвъртата драма „Пробуждането на душите” възнамеряваме да поставим отново в Кралиевац на 22 февруари 2014 г., а на 1 март ще бъде първото ѝ представяне във Виена.

Малката група, която се събра, си постави за цел да изследва художествено Мистериите на Рудолф Щайнер. Някои от хората в групата бяха опитни антропософи, а други за пръв път се срещаха с Антропософията. Някои имаха зад себе си дългогодишен сценичен опит, а други за пръв път стъпваха върху „дъсчения под на сцената, която представя света”. Ние не сме професионалисти, а по-скоро хора със сърце, възпламенено от едно общо вдъхновение, хора, въодушевени от надеждата, че чрез художествената работа с драмите на Щайнер самите ние ще придобием зрялост и ще можем да споделим плода на нашето дело с публиката.

Волфганг, какво те подтикна да подготвиш и представиш първата Мистериозна драма на Рудолф Щайнер „Портата на Посвещението”?

От почти 30 години се занимавам активно с Антропософия, с говорно формиране и с актьорско майсторство, много пъти съм чел драмите на Щайнер, но никога не съм мислил да ги поставям на сцена. Това ми изглеждаше много трудно, много по-трудно от Гьотевия „Фауст”, който играем постоянно от 10 години. В началото на 2007 г. В. Шафер ме покани да взема участие в една група за четене на „Портата на Посвещението” и така започна всичко. Скоро стана ясно, че само четене не е достатъчно, че до художествения текст можем да се приближим само ако преминем към живо, сценично представяне. Решението да поставим цялата драма на сцена узря окончателно след първите сценични четения в Кралиевац и в Залцбург.

Какво е особеното в тези драми на Щайнер и какво ги отличава от другите театрални творби?

„На 25 септември 2010 г. Във Виена се състоя премиерата на първата мистериозна драма „Портата на Посвещението”. В края на 2011 г. успяхме да осъществим един кръг от 12 представления. През 2012 г.

Щайнер дава един нов импулс за театралния свят. Той поставя за пръв път в центъра истинските движещи сили на събитията в съдбата, което от времето на античността се счита за сърцевината на трагическите творби. Съдбовните завръзки ни водят назад в предишни земни съществувания. Това обаче е само външната страна. Още по-удивителна е невероятната жизнена сила, която струи от текста...

Как работехте с актьорите върху творбата ?

В сравнение с други творби, тази трябва наистина да е присърце на участниците. В началото интелектът трябва да мълчи. Не е нужно никакво предварително знание, никаква антропософска подготовка, а едно съвсем открито и непринудено душевно настроение, и най-вече – темперамент и хумор, защото те правят душата подвижна и възприемчива: „Така нещата могат да започнат да стават езотерични”, както казва Щайнер. Нямахме завършена режисьорска концепция, ние се оставихме да бъдем изненадани от въздействието на текста върху нас. При това, всеки трябваше да намери своя индивидуален подход към ролята си. Тук режисьорът е само помощник при раждането на „ставащото”.

Лично мен представлението ме развълнува. Намирам, че персонажите действат подчертано душевно, което докосва виенската душа. Трябва ли драмите да се поставят по различен начин на други места?

Нашето представление е родено от виенската душа в широкия смисъл на думата... На други места ще бъдат привнесени други душевни качества и съответно изграждането на образите ще бъде различно... И това се отнася не само за мястото, но и за времето... Творбата се играе винаги тук и сега, и това я прави най-преходната и най-съвременната драма, която можем да си представим. Затова ние не оставихме да ни влияят досегашните традиции в представленията – не поради арогантност, а от вътрешна необходимост, защото тук всичко трябва да бъде създавано винаги отново... Действащите лица в тази драма представят един различен достъп до „Портата на посвещението”. Те разкриват, че до сетивния физически свят има душевен и духовен свят, които обаче те не могат да обхванат чрез обикновеното, ежедневно съзнание. Подканата е хората да развият своите душевни способности, за да пристъпят „съзнателно” в тези светове. Възможно ли е тези разтърсващи послания да бъдат в някаква степен достъпни и за „неантропософи”?

Това беше моята цел... да могат и неантропософите в някаква степен да я разберат и съпреживеят. Искан да поставя драмата вътре в живота, без патос... Духовното развитие се нуждае от вътрешно душевно спокойствие, което обаче се постига чрез тежки, вътрешни душевни борби. Тази драматичност трябваше да стане видима. Сценичната картина е минималистична, защото самите хора създават храма, за който тук говорим. Става дума за „Антропос”, който се стреми към „София”...

Със съкращения: Волфганг Петер, Мистериите драми

Превод: Розалина Константинова

ВАЖНИЯТ ВЪПРОС

В края на октомври Мехтелт Каман отново посети България. „Антропософски вест“ се обърна към нея със следните въпроси:

Г-жо Каман, промени ли се нещо съществено при нас от Вашето първо идване до днес?

Не само нещо, всичко се промени от 1992 г. досега! Тогава имаше само няколко отделни хора и групи в София и Стара Загора, които понякога дори не се познаваха или си нямаша доверие. Тогава Димитър Димчев и Йордан Димитров искаха да започнат да фотокопират преводите на съчиненията на Рудолф Щайнер, направени от Димо Даскалов. Сега има Издателство, Антропософско общество с много дейности и групи, където хората се срещат и работят заедно. Четат се уроците от Първи клас и има всякакви инициативи, които са твърде много, за да ги цитирам.

Преди около 20 години Вие ни посъветвахте да вървим към изграждането на Валдорфската педагогика с много малки крачки. Мислите ли, че първите крачки са изминати правилно?

Тук трябва да ви коригирам. Не аз предложих Валдорфската педагогика. Тя вече беше позната чрез Светла Бисерова и други хора. Иглика Ангелова и Алфия Тонева завършиха курса са обучение на детски учители в Одеса с подкрепата на приятелите от Стара Загора. Фондация „Хелиас“ помогна само с финансирането на тяхното обучение.

Важният въпрос дойде от Диана Демирева, когато за пръв път посетих Стара Загора: „Как можем да направим антропософията продуктивна в ежедневието си живот?“ С този въпрос аз отидох при Мария де Зваан, която в отговор започна курсове по социално и здравословно рисуване в Стара Загора и София. Това беше началото.

Вие познавате българската реалност по-добре от всички наши гости. Бихте ли могли да посочите една специфично българска антропософска задача?

Страхувам се, че не мога да отговоря на този въпрос. Хората в Бълга-

Мехтелд Каман – родена в Индонезия в семейство на антропософи, живее в Холандия, член на холандското антропософско общество и силно свързана с България. През последните 23 години посещава България всяка година през септември. Като член на фондация Хелиас активно оказва съдействие на всяка истинска антропософска и валдорфска инициатива. Насърчава подготовката на антропософската арт-терапия в България, както и издаването на няколко книги.

рия трябва да намерят собствените си задачи. Антропософията няма връзка с националностите или национализма, а с хората. Единното антропософско общество се нарича „единно“, а не „международно“ именно поради тази причина. Официалното име във вашата страна е „Антропософско общество в България“, а не „Българско антропософско общество“. Така е и в другите страни.

Какво Ви води в България всяка година през септември?

Това е времето на Михаиловия празник, време за започване на нова работа за бъдещето. Поради тази причина съм избрала това време като най-подходящо да посетя антропософските си приятели в България.

Вашият принос за реализацията на антропософски дом в Стара Загора е най-съществен. Мислите ли, че без него бихме могли да работим също така пълноценно и да изпълняваме ритмично нашите задачи и инициативи?

За развитието на едно Антропософско общество, както духовно така и светски, е важно то да има някаква физическа собственост, с която да разполага. Това означава да има поне едно място, където дейностите да не се провеждат в частни домове, а в един Дом на Обществото. На него може да се гледа като на един вид точка на фокус или точка на кристализация. Така се случи, че хората в Стара Загора вече бяха започнали този проект за различните групи в града. Когато Георги Акабадиев беше председател, единственото логично нещо беше на проектът да се свърже с Обществото. Поради значението на този проект за България, аз направих личен принос като антропософ. Апартаментът е собственост на Обществото, а хората в Стара Загора го използват, тъй като той е в техния град. Хората от цяла България, не само от Стара Загора, направиха много за финансирането му, но и членовете от Обществото в Холандия дадоха около една четвърт от необходимата сума. Важно е това да се помни, защото то означава истинска връзка между антропософите в България и Холандия. Освен това то поражда отговорност да се използва добре за групови срещи, работа с изкуството, годишните празници и събрания, накратко – всякаква антропософска работа, както на местно, така и на национално ниво.

Коя от всички практически антропософски инициативи се развива най-добре в България: лечебна педагогика, валдорфска педагогика, биодинамично земеделие?

На този въпрос не мога да отговоря, тъй като не съм посетила всички инициативи. Да не говорим, че не е важно коя е най-добрата. Важното е да има развитие, хората да работят и да се срещат.

Има ли нещо важно, което сме пропуснали да направим през последните 10 години в България?

Нямам представа. Михаил не се интересува какво е пропуснато, а какво се прави, как работят хората и как се развиват.

Вие ни посъветвахте също така да

организираме срещи на всички антропософски групи четири пъти в годината и ние го правим вече близо 20 години. Започнахме, когато антропософските групи в България бяха само две, а сега броят им значително се увеличи. Имате ли към нас друг съвет за по-добро взаимодействие между всички тези групи освен ежегодните празнични срещи?

Срещите (които трябва да се правят по възможност често) и работата върху общи теми помага за развитието на Обществото. Бъдете отворени към младите хора, не поставяйте пред тях твърде много бариери, ако искат да се присъединят или да вземат участие в общите дейности. Нека хората да видят, че с антропософията може да се работи не само сериозно, а и с радост, и винаги включвайте художествена дейност в програмата си. Не забравяйте Шилеровия „подтик към играта“. Не са необходими много материали, а много ентузиазирани хора.

Ние знаем, че развитието и изграждането на АОБ е силно свързано с Антропософското общество в Холандия, което винаги ни е подавало ръка. Какви са по-дълбоките причини и дали това приятелство ще продължи и през следващите години?

На този въпрос може да отговори само ясновидец. От хората зависи как ще се развие това приятелство в бъдещето. Важно е не само какво хората правят в тази инкарнация, а също как това, което правят се възприема и оценява от духовния свят. Когато човек разбере, че след смъртта „смила“ изживяванията си на земята и след това прави нови планове заедно с висшите йерархии, за да помогне на развитието на света и да свърже това със значението на безкористната любов, тогава ще му стане ясно, че не може да се каже точно какво ще се развие от тези срещи и от тази помощ.

Хрумва ми, например, че бихте могли да изпращате „Антропософски вест“ на немски или на английски език до Антропософското общество в Холандия, да речем веднъж в годината. По този начин ще се поддържа пряко контакта между двете национални общества.

Какво ще пожелаете на читателите на „Антропософски вест“?

Бъдете благодарни на елементалните същества! Без тях нищо нямаше да можем да направим!

За „Антропософски вест“:
Веселина Велкова

АНТРОПОСОФСКАТА АРТ-ТЕРАПИЯ

Фийби Александър

Антропософската арт-терапия, или художествената терапия, както често бива наричана, е широко застъпена в лечебната дейност. Тя е дълбоко залегнала както в изкуствата, така и в лечебната педагогика.

Връзката на художествената терапия с медицината има своите корени във времето на ранното сътрудничество между Рудолф Щайнер и Ита Вегман, в художествено-терапевтичната работа на Маргарет Хаушка, а в по-ново време - в духовните изследвания на Лиан Коло Дебоа и други. Разбирането за езика на цветовете и взаимовръзката му със светлината и тъмнината води началото си от изследванията на Гьоте и Щайнер (който е имал за задача да прегледа отново и да издаде всички научни трудове на Гьоте).

Арт-терапията борави с принципа, при който корените на болестта се намират в душата, а художествената дейност е душевен израз. Тя въздейства така, че да укрепи и в цялост да внесе хармония и баланс в човешкото същество, помагайки за преодоляването на болестта.

Традиционната или общоприетата арт-терапия се счита за невербална психотерапия и произлиза предимно от

Лиан Коло Дебоа
(17.12.1907 - 17.09.1999 г.)

трудовете на Фройд и Юнг. Тя борави със свободното изразяване като основен инструмент за диагностика и лечение. При болния човек обаче свободното изразяване може да се счита за изразяване на болестта му. Чрез такова многократно изразяване на болестта, макар че понякога това може да доведе до моментно душевно облекчение, болестта по-скоро може да проникне и да се загнезди още по-дълбоко.

Въпреки че свободното изразяване може да бъде използвано за оценка на напредъка, то не се използва терапевтично. Вместо това се избира последователност от упражнения с лечебен характер, които водят пациента към изцеление чрез възпитаване или превъзпитаване на определени умения там, където се срещат затруднения в усвояването им. Можем да помогнем и на самотни хора да изградят комуникативни умения и да повишат съзнанието си за личността на другия чрез социални упражнения – рисуване с акварел и моделиране с глина.

Художествената терапия използва три основни метода: рисуване с различни материали върху сухи повърхности, работа с акварел и скулптура. Те въздействат респективно в областта на мисленето, чувстването и проявата на воля, укрепвайки уменията и функциите. Тъй като всяка художествена дейност се извършва с внимание и умисъл, а това улеснява проникването на аза в тези три области.

Рисуване

Това е работа предимно с бяло и черно – изучаване на линията и формата, както и на динамичното взаимно-

действие между светлината и тъмнината.

Рисуването с молив и по-точно полагаането на прецизни и изчистени линии особено изостря интелекта – нашата способност за обективно (освободено от емоции) мислене. Рисунките, при които се използват дълги непрекъснати линии, въздействат с течните формиращи качества на етерния свят (рисуването на форми). Когато използвате прекъснати линии, призоваваме волята и интелекта.

Изучаването на светлината, тъмнината и светлосенките е насочено най-вече към нашите чувства. Използването на цвят в рисуването внася субективност в иначе обективна сфера.

Рисуване с щрих

Една техника на рисуване, която Щайнер широко прилага в своите собствени рисунки и илюстрации, и която е се препоръчвана специално заради художествено-терапевтичната ѝ стойност, е рисуването с щрих, при което осветените форми се създават чрез полагаане на успоредни скосени щрихи с молив – внасяне на тъмнина в светлината с помощта на молив върху бяла хартия. Тази техника е силно медитативна и усилваща аза.

Рисуване с акварел

Дейността на цвета между светлината и тъмнината е езикът на душата (ние се раздвижваме вътрешно, преживяваме емоция). Цветовете говорят на език, който е далеч по универсален и първичен от изговорените думи. Ако имаме знанието как да разговаряме с цвета и да го чуваме, ние бихме могли да общуваме невербално с нашите пациенти и техните заболявания. Борави се с разтворен във вода цвят, максимално близък до чистата, цветна светлина - прозирен акварел. Поради това акварелът е материалът, използван при „терапията с цветовете“.

При рисуването с акварел използваме или техниката „мокро в мокро“, или пластово рисуване. „Мокро в мокро“ е похват, използван предимно при работата с деца, възрастни или немощни хора, тъй като оказва освобождаващ и укрепващ ефект върху етерното тяло, като същевременно лекува и укрепва душевните сили. Рудолф Щайнер

въвежда пластовото рисуване и го използвано широко в своята работа. Освен това, той препоръчва този вид рисуване като терапевтичен метод и за усилване на азовостта.

Мокро в мокро

При рисуването с техниката „мокро в мокро“, разтвореният във вода цвят се полага върху намокрена хартия. Водата – носителката на живота, улеснява движението и смесването на цветовете, които образуват нови цветове от взаимодействието помежду си. Формите възникват и могат отново бавно да изчезнат. Процесът остава флуиден, докато не направим избор да спрем и да позволим на рисунката да изсъхне. В арт-терапията в цялост най-важен е процесът. Това, че крайният резултат е освен това и приятен за окото, свидетелства за един здравословно протекъл процес, но тоне е наша цел.

Пластово рисуване

Пластовото рисуване е един вид евритмия върху лист хартия. При него тънки слоеве прозирен цвят се нанасят върху суха (предварително изпъната) хартиена повърхност. Всеки воал от цвят трябва да изсъхне много добре преди следващият да бъде нанесен. Посредством този тип рисуване можем да изживеем изплуването от цветовете на прозрачни, изпълнени със светлина форми, които тъкат през сияйно пространство. Нематериалното качество на така създаденото пространство притежава целебно въздействие над душата, докато едновременно с това съзнателната дейност по полагаането на пластове укрепва азовите сили.

Лазурно рисуване

Лазурното рисуване е техника на пластово рисуване върху стени, с цел

да създаде красива, изцелителна обстановка в класните стаи, домовете, центровете за терапия и т.н.

Тази техника може да се счита за арт-терапия в обкръжаващата среда. Ако се прави от група хора, които ще използват това пространство, тя често се прилага и като форма на социална арт-терапия.

Скулптиране/Моделиране с глина

Придаването на форма и трансформирането на субстанцията са централни дейности при моделирането с глина. Преобразуването на дадено количество от материала, както и процесът по добавяне на глина и извайване, имат вътрешно отражение в човешките метаболитни процеси на анаболизъм и катаболизъм и външно отражение в способността да въздействаме на света чрез нашата воля, да бъдем способни да придадем форма на нашите мисли и физически тела, на взаимоотношенията, работата ни и т.н.

Глината е съставена от почва и вода, от физическа и етерна субстанция. В допълнение, тя е външна за нас субстанция, студена на пипане, безформена и устойчива. За да я направим „наша“, ние трябва да я трансформираме и напоим с нашата собствена азовост. Колкото повече обработваме глината с ръцете си, толкова по-пластична, топла и податлива при допир става тя.

Намирането на специфичния баланс между материя, вода и топлина укрепва волята и азовостта.

Към терапевтичния спектър се прибавят и приложението на различни смеси за моделиране на основата на пчелен восък, както и дялането на дърво, камък и гипс.

Лечебна педагогика

Допълнителната работа в часовете, терапията с цвят, светлина и сянка, терапевтичното разказване на истории, драмата, пространствената динамика, кукленото театрално изкуство, евритмията, музиката и пеенето, както и занаятите и ръчният труд са ценно допълнение към репертоара на художествения терапевт.

Превод от английски:
Веселина Радкова

ПЪТЯТ НА АНТРОПОСОФСКАТА АРТ-ТЕРАПИЯ В БЪЛГАРИЯ

Пътят на антропософската арт-терапия в България е тясно свързан с името на Мария де Зваан, арт-терапевт и член на Антропософското общество в Холандия, която постави началото на този път и която в продължение на девет години с огромна всеотдайност предаваше опита си в България.

На нашите антропософски срещи често си споделяме, че трябва не само да четем книгите на Рудолф Щайнер, а да развиваме своите познания в живота по-пълноценно, правейки нещо видимо. Самият Рудолф Щайнер отрежда особена роля на работата с изкуствата. Осъзнавайки това, за мен беше прекрасно изживяване да се докосна до света на изкуството с помощта на социалната арт-терапия, която стъпва върху практическите антропософски принципи, дадени от Щайнер в сътрудничество с д-р Ита Вегман през 20-те години на миналия век.

През пролетта на 1999 г. с изключителното съдействие на Светла Бисерова, в София се сформира група от дванадесет души от столицата и двама от Стара Загора. Ръководството пое Мария де Зваан, изтъкнат арт-терапевт от Антропософското общество в Холандия, която започна да идва периодично в България, за да води курс по социална и художествена терапия.

Чувствах се истински щастлива, че бях сред участниците в този кръг и с радост приех идеята да изучавам арт-терапия при нея, защото чувствах, че това е особено важно както за моето личностно развитие, така и за възможността да бъда полезна на други хора с придобитите познания.

От март 1999 г. до септември 2004 г., водени от Мария, ние извървахме необикновен път в този курс. Беше истинско удоволствие да участваме заедно в "откривателската експедиция", защото по думите на нашата учителка: "Откривателството чрез опит е изходната точка в работата ни." Два пъти в годината тя идваше в София за по две седмици и ни обучаваше без възнаграждение, а фондация „Хелиас“ помагаше с материалите. Мария даваше подробни указания за работата ни през десетте месеца в десет уикенда, в които трябваше да

се събираме и да работим отново заедно. Поставяше ни индивидуални и общи задачи и всеки от нас изпълняваше програмата, определена от Мария. Всички имахме теми, по които работехме с различни материали и техники. Макар че ни преподаваше задочно, тя винаги беше във връзка с нас, подкрепяше ни със съвети и отговаряше на нашите въпроси. Когато Мария идваше в София, обикновено се събирахме във вилата на Нева Кръстева, а също в дома на Яна Добрева и Надя Симеонова. Навсякъде Мария създаваше прекрасна атмосфера за пълноценна работа, защото за нея арт-терапията беше призвание и свещенодействие. Тя даваше всичко от себе си, за да получим нови практически и духовни познания. Учеше ни как да служим на другите хора и беше най-добър пример за това, как човек може да се посвети на социалната арт-терапия, като работи и живее по антропософски начин. За себе си тя казваше: „Моят път е Гьотевият път. Да откриваме Духа в жестовете на външния свят, това се стремим да постигнем. Целта на този път е да станем по-въплътени в земната реалност, да станем все повече труженици и чрез развиване на нашите сетива да се научим постепенно да отворим и висшите си сетива. Истината на собствения праобраз, ето – това е моят път, чрез християнски материализъм, да се научим да обичаме земята, да се грижим за нея и да я разбираме. Дори най-малките подробности могат да ни открият нови неща.“ Мария ни разкриваше, че за да разбираме света, в който живеем е необходимо да го на-

блюдаваме, защото наблюдението на природата със смяната на сезоните е основен модел за процеса на развитие. Всичко е упражнение – докато сме живи се развиваме. Този основен принцип е изключително важен. Чрез него можем да отворим сетивата си, да се свързваме с нещата, с цветовете, с растенията, с материала, с който работим, да се стремим да усещаме не само какво иска нашата душа, а да се вслушваме в душата на другия човек, да се учим да разбираме в хармонията, във взаимодействията на светлината, тъмнината и цветовете, откровенията на живота, на душата, на Духа, да станем много търпеливи и прощаващи, да поставяме другите над себе си, да носим любов в сърцата си, да бъдем благодарни, смирени и балансирани.

Почти в края на лятото, в топла септември на 2004 г. на брега на Черно море, в Балчик завърши пътешествието ни в прекрасния свят на арт-терапията. Мария ни помогна да преоткрием себе си и да погледнем с други очи на света. Донесе ни духовен импулс, от който се нуждаехме, помогна ни да почувстваме, че сме общност, да станем съмишленици и да работим заедно. Успя да ни вдъхне смелост и сили, дари ни с криле за полет на Духа!

Сега социалната арт-терапия в България се нуждае от по-голяма подкрепа. През годините след завършването на курса почти всички работихме с малки групи на различни места. Групата на Дочка Дончева в Стара Загора работи непрекъснато от десетина години насам. В София това, че не разполагаме със свой антропософски дом се яви като основна пречка за развитието

на социалната арт-терапия. Светла Бисерова също беше създавала своя група. Известно време аз внасях арт-терапията в групата на Петко Бояджиев.

Заедно с Нина Стамова в последните години участвахме като арт-терапевти в три Валдорфски семинара в София и един във Варна. През 2011 г. заедно със Снежана Бечева и Нина Стамова направихме курс по арт-терапия за хора от провинцията, който се провеждаше в дома на Снежана. Отначалото на 2013 г. Нина Стамова и аз водихме курс веднъж в седмицата във Валдорфското училище, а сега продължаваме нашите занимания в Холистичен център „Авир“.

Въпреки трудностите, които срещаме, работим с оптимизъм, защото разбираме, че с нашата арт-терапия сме полезни на хората. Виждаме радостта, с която работят и положителната промяна в настроението и самочувствието им. Те споделят с нас, че идват с желание и се чувстват добре.

Бих искала импулса на арт-терапията, който Мария де Зваан донесе в България да не затихва, а да продължава своя път и да се развива през годините.

С благодарност към Мария де Зваан споделям нейните думи: *„Магията е в нашите пръсти, в упражняването на нещата, в появата на ритъма, който ни дава пълноценност. Така с отварянето на сетивата ни към света, в нас започват да работят етерните сили от природата. Така достигаме до хармонизиране на своя Аз, търсейки в Гьотевия смисъл и откривайки Духа в жестовете на външния свят. Към това се стремим – одухотворяването на материята. От това зависи и нашето добро възплъщаване на земята. А нашите души, те искат да бъдат омиротворени.“*

Вихра Калапишева

Бяхме 12 ентузиастични и жадувахме да научим всичко, което Мария де Зваан знаеше за социалната арт-терапия. Събирахме се и работехме в къщите на Нева, Яна, Надя, Светла. Мария им гостуваше поред. Рисувахме с моливи, пастели и въглен. Моделирахме с глина, рисувахме с щрих, с акварел (мокро в мокро) и с маслени пастели. Работехме понякога по 10 часа на ден – в петък, събота и неделя.

Започнахме курса през пролетта на 1999 г. и го завършихме през септември 2004 г. в Балчик. Една неза-

бравима седмица на любов, единение, благодарност и благоговение пред *„Катедралата на природата“*. Разделихме се и всеки по своя път, търсейки къде да посее това, което беше покълнало в него.

Моята пътека започна от Духовен център „Светлина“ в кв. Люлин при всеотдайната Теди, която ни напусна твърде рано. Там всеки понеделник в продължение на 5 години ме чакаха десетина души, с които работехме, говорехме, радвахме се на това, което сътворявахме и един на друг. После водихме заедно с Вихра социална арт-терапия в семинарите по Валдорфска педагогика. И така, нашите пътеки се разширяваха бавно, но все пак се разширяваха. Особено широка е пътеката на Дочка в Стара Загора.

Последното „бебе“ се роди на 7 ноември тази година на улица „Георг Вашингтон“ № 23 и всеки четвъртък там ще чакаме тези, които искат да се докоснат до това чудо – социалната арт-терапия. Заповядайте! Ще се радваме да се срещнем там.

Нина Стамова

Не могат да се изброят всички неща, които съм научила от Мария.

Първото нещо е да не бързам във времето, да спирам, за да се вглеждам и да се вслушвам в нещата и във времето. Да наблюдавам обективно природата, да развивам учудване и ентузиазъм от откритията си, като усещам нюансите във формите отвън и въздействието им вътре в мен. Да долавям метаморфозите, да създавам настроение чрез образите, но също и чрез модулациите на гласа и жестовете.

Научих колко е важен и най-малкият детайл за възцаряването на спокойствие и атмосфера на доверие, творчество и свобода. Научих се да работя с времето и във времето и да чета текстовете на Рудолф Щайнер с душата си, а не само с ума. Научих се да виждам детайлите и да ги разполагам хармонично в цялото, да изживявам съзнателно процесите, да разпознавам усещанията си, да се свързвам по-добре със себе си.

Научих се да извличам радост и удоволствие от всяка дейност. Научих се на душевна смелост и на малко повече постоянство и започнах да осмислям всяка промяна, която се извършваше в мен.

И не на последно място добих увереност, че е възможно, работейки с различните материали в рисуването,

да се изразявам не само с думи. И още много, и още много...

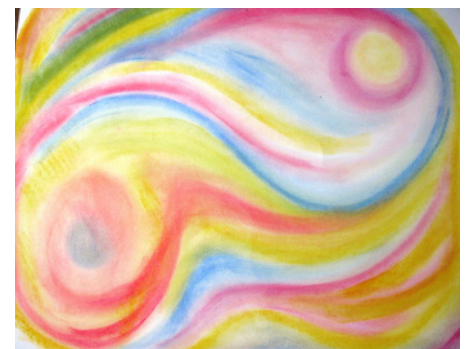
† Светла Бисерова

Антропософската арт-терапия е базирана върху Гьотеанистичния подход за работа с цветовете, върху Гьотеанистичната феноменология на светлината и цветовете.

Цветната дъга, която откриваме в природата и която е видима за окото, тази същата дъга според Гьоте обитава в човешкото същество и е част от неговата вътрешна същност. Цветовете от заобикалящия ни свят кореспондират директно с цветната дъга вътре в нас, цветът бива разпознаван и изживяван на много дълбоко душевно ниво. Цветът се разкрива и говори сам за себе си с цялата си истинност, носи качество, което се разпознава от душевната ни същност. Онова, което ни прави човешки същества и което е най-човешкото, неотмирало и непреходно, вложено в самата ни същност – то е творческото в нас, туптящо като мощен пулс. Всичко, което създаваме, е плод на тези импулси. Те бликат от един непресъхващ извор, който винаги е свободен да бъде докоснат, за да се отключи силата, която укрепва душата, и тя да заживее в свобода.

У нас, като човешки същества, е вложена необходимостта от тази вътрешна свобода. Тя се реализира при играещия човек, излъчващ вътрешната си природа върху външния свят, създавайки природа в природата, проектирайки свободно себе си, създавайки свят в света като изследовател, който си играе с цветовете, с тъмнината и светлината, удивлява се от откритията си и от срещата на цветовете, и създава нови.

Снежана Бечева

Моята среща с арт-терапията

Преди около година започнах да се занимавам с арт-терапия и оттогава животът ми определено е по-различен, по-цветен. С голяма радост очаквах четвъртъците, в които се събираше

нашата малка и хармонична група, за да рисува, твори, споделя, наблюдава, мисли, чувства. Тези дни коренно се различаваха от останалите през седмицата. Интересното е, че колкото и да бях изморена, отивайки на арт-терапия, така се потапах в различните упражнения, в красотата на багрите, че умората се стопяваше неусетно.

Вълнуващо е човек да види какво точно зелено или кафяво ще се получи от смесването на боите. Рисувахме, а после говорехме и споделяхме какво сме преживели, какво сме усещали. Дотогава не се бях замисляла колко малко място заема изкуството в живота ни; открих как то ми е липсвало. Започнах да се заслушвам повече в звуците на Природата, да се вглеждам в камъните, листата, дърветата, да ги разглеждам. Наблюдавах облаците, небето, врабчетата в храстите, детето, което вървеше срещу мен и ми се усмихваше. Гледах, наблюдавах, слушах и се радвах. Оставях си време за това. Изучавах Природата и изучавах себе си. Опитвах се да погледна по-надълбоко.

Оказа се, че срещите с арт-терапия бяха срещи със самата мен. Нашите учителки ни радваха с разнообразни упражнения и техники. Дотогава не бях чувала за техниката „мокро в мокро“ или за рисуване на форми. Не бях рисувала само с трите основни цвята- жълто, синьо и червено. Или с въглен. Или със сухи пастели.

Много съм благодарна за прекрасната възможност да се докосна до арт-терапията с помощта на моите учителки Вихра Калапишева и Нина Стамова, които спомогнаха тези срещи да останат в паметта ми. За мене това са моменти на радост и удоволствие от едно красиво общуване.

Станислава Стефанова
Учителка по немски език

Какво открих в арт-терапията:

- Опознавам себе си и другите участници, откривам неподозирани страни на хората в това „общуване чрез изкуство“
- Радвам се съвсем по детски на процеса на изразяване при всяка задача

- ча
- Виждам как всеки винаги проявява най-силната си страна
- Успокоявам се, от мен изчезва всяко напрежение
- Приятно ми е да посветя два часа на заниманието, защото това е чувство на уважение към личното ми пространство
- Самите упражнения ми отварят нови посоки и поглед към живота, природата, просто всичко оживява.
- Работата в група е изключително преживяване

Данка Василева,
Архитект

МЕДНОТО МОРЕ И ПОСВЕЩЕНИЕТО

Ник Томас

Рудолф Щайнер посочва, че Християн Розенкройц е пазителят на Златния триъгълник и Медното море (бел. 1). Това се отнася за „Легендата на храма“, която описва как Хирам Абиф построява Соломоновия храм и трагедията, когато е трябвало да се направи Медното море. Тук може да възникне въпроса: За какво се отнася всъщност Медното море? Какво е то в действителност от гледна точка на духовната наука? Този въпрос е свързан с доста други аспекти: границите на познанието, които трябва да се преодолеят (бел. 2), значението на Каиновия и на Авеловия поток, както и някои аспекти от розенкройцерството.

Първо – Каиновия и Авеловия поток. Знаем от Рудолф Щайнер, че тези, които принадлежат на първия поток имат интерес и ентузиазъм към земните дела, включително към цялата наука и изкуство. Към езотеричния аспект на Каин принадлежи една по-дълбока перспектива: той представлява познанието, което се придобива с разрушителни сили (бел. 3), особено в сферата на човешкото его. Убийството на брат му Авел представлява прилагането на онова познание, което наранява или убива другите, ако му се дава власт във висшите светове, както и в този свят. То е свързано с Шива в най-ужасния му аспект: Ариман. Този начин на познание

е трябвало да се премахне и той е бил смекчен до съвременното интелектуално познание, което запазва само толкова духовно унищожение, колкото е присъщо за аналитичното мислене с неговото „разчленение на проблемите на малки части“. За да може човек да пристъпи към Прага на духовния свят, този метод трябва да се елиминира отвъд сетивния свят. Ние трябва да поискаме да станем „пазач на брат си“, т.е. пазач на нашето висше себе. Това висше себе е всичко онова, което ние представляваме потенциално, но което още не сме станали. Помислете си за някой човек, който изглежда (или е!) толкова компетентен във всяка сфера, в която вие не сте: досадно, нали?! На Прага ние

трябва да сме така пречистени, че да не реагираме по този начин. Именно затова истинският път на познанието е „дълъг и криволичещ“, както в Песента-сън на Олаф Остезон. Дори Християн Розенкройц е трябвало да избере този дълъг и криволичещ път, за да стигне до Химическата сватба. В потока на Каин са онези, които още не са астрално чисти, но компенсират това с огнен ентузиазъм в астралното си тяло.

Авеловият поток представлява всичко чисто и постига пълното си развитие на Древната Луна. Той е като чистия, безстрастен аспект на растителния сок, изобразен в меди-

тацията на Розовия кръст: без ентузиазъм, без огън, но неопетнен. Той е свързан с много по-голямото съвършенство на етерното тяло. Но той никак не се интересува от творческата работа на земята и не е компетентен в тази област. Той е нещо като „прекаления светец“ – достоен, но скучен.

Розенкройцерите са говорили за необходимостта от съединяването на сярата и живака, т.е. огъня и водата. Те са имали предвид необходимостта да се пречисти огъня на ентузиазма в астралното тяло, така че да се съедини с чистите етерни сили, за да може в него да заживее „Савската царица“ – висшето себе. Двата потока са необходими – Каиновия и Авеловия – а хармонизираното ин и ян на ентузиазма и чистотата ще доведе (в Хегеловия смисъл) до един по-висш синтез, от който може да се роди висшето себе. Посвещението е раждането на висшето его и образ на Мистерията на Голгота, която е еквивалент на посвещението за цялото човечество. Тогава Христос в известен смисъл „се ражда“ за всички нас като най-висшия първообраз на нашата индивидуалност и висше себе. Това е идеалът, поддържан от розенкройцерите през тъмните дни на засилващия се материализъм, с цел да бъде завършен Висшия храм на Бялата ложа до края на тази след-атлантска епоха. Като върховен водач на хората от Каиновия поток, които търсят пречистване и посвещение, Християн Розенкройц носи отговорност за тази работа. Покровителството му на Златния триъгълник се отнася за това пречистване, но Медното море е нещо друго. То ни кара да си припомним легендата на Храма.

Библията разказва как Соломон извикал Хирам Абиф, най-добрият архитект по онова време, и му поръчал да построи храм. Бог не позволил на цар Давид да построи такъв храм, защото Давид бил твърде много ангажиран с войните, които народът му трябвало да води. И така, тази задача се паднала на неговия изключително мъдър и чист син Соломон. Като водач представител на Авеловия поток, Соломон имал нужда от Хирам, който да поеме задачата като водещия представител на Каиновия поток. Според легендата, Савската царица посетила Соломон и много го харесала. Тя обаче искала да види Хирам и изглежда, че харесала него повече. Това пробудило известна ревност у Соломон и той не предупредил Хирам, че се готви заговор за убийството му. Хирам имал трима не много кадърни чираци, които хранели злоба към него, защото той все им отказвал повишение, и те замислили да осуетят успешното отливане на Медното море. „Медното море“ представлява голям потир или купа, който в този случай е трябвало да бъде във „вътрешния дом“ или най-святото място в храма. То представлява съд за висшия дух на храма. Но чираците развалили правилната смес за отливката и всичко избухнало в пламъци. Хирам чул един глас, който го молел да се хвърли в пожара и той се хвърлил. Намерил се в центъра на земята, където срещнал Тубал-Каин, най-великият майстор в обработването на метали (също споменат в Библията). Каин научил Хирам как да излее Медното море и

му дал чук и златен триъгълник. Това хвърля мост към Християн Розенкройц, който се счита за реинкарнация на Хирам Абиф. Според друга версия на легендата, при завръщането си Хирам е смъртно ранен от чираците си, но преди да умре успява да хвърли чука и триъгълника в един кладенец. По този начин той запазва от чираците най-вече тайната магическа дума, на която дължи силата си.

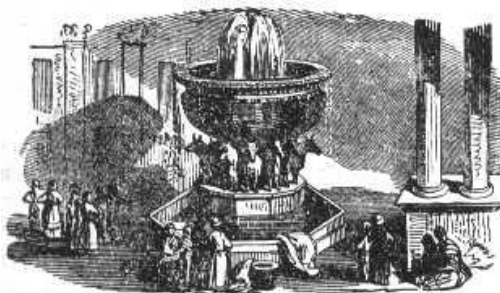
Защо най-добрият архитект Хирам имал нужда от инструкциите на Тубал-Каин? Този въпрос ни насочва към същността на чираците. Ние можем да си представим нашата „личност“ или „низше его“ като отношението между нашето мислене, чувстване и воля, но също и като отношението между сетивната, разсъдъчната и духовната душа. От Рудолф Щайнер знаем (бел. 2), че реалността се състои от съществата и отношенията между тях, така че изходната точка за нашето низше его (което в много случаи е илюзорно) е отношение. От другата страна на Прага ние загубваме низшето си его, защото нашето мислене, чувстване и воля се разделят. Ако всичко е наред, вместо него се ражда нашето висше его. Тримата коварни чираци могат да се приемат като аспекти на все още непречистеното астрално тяло на Хирам, което в критичния момент „изневерява“ на егото му. С малко себепознание, можем да забележим това и у себе

си. И така, Тубал-Каин е трябвало да научи Хирам как да уравнива „металите“ в астралното си тяло, което всъщност съдържа влиянията от всички планети, и по този начин да му покаже пътя към пречистването на чираците. Резултатът обаче не идва веднага и той трябва да чака друг живот, за да узреят плодовете. В езотериката, златният триъгълник представлява съвършената хармония

между мислене, чувстване и воля – пречистването на душата, което е един от даровете на Тубал-Каин. Но това не означава, че душата загубва целия си ентузиазъм. Това е свързано със стария път навътре, южния път на микрокосмическото посвещение, и с една от границите посочени от Щайнер в началото на Ръководните принципи: вътрешната граница на душата е майа толкова, колкото и сетивния свят. Хирам спечелва този дар и Християн Розенкройц става пазител на златния триъгълник, свързан с вътрешния аспект на посвещението и с времето.

Вторият дар на Тубал-Каин е златния чук, който ни насочва към другата граница на нашия душевен живот: сетивния свят, както и към старите северни мистерии. Посвещението при тях извежда ученика навън в лабиринта на космоса, в пространството. С чука Хирам би могъл да завърши Медното море. Една от характерните особености на чука е, че той символизира компетентност в практическите задачи. В този смисъл, външният аспект на посвещението, символ на което е Медното море, също е поверен на Християн Розенкройц.

Ясно е какво означава златният триъгълник: вътрешно пречистване на тричленната душа. Но какво се изисква от нас, за да излеем Медното море? От изложените по-горе съ-

Медното море

ображения следва, че това е свързано с външния сетивен свят. Задачата на Каиновия поток е да работи върху материята и да я трансформира чрез изкуство и наука. В старите мистерии е било известно, че в изкуството липсва Истината, а в науката – Реалността (бел. 4). Това не е ли все още вярно и днес? И все пак, съвременното изкуство до известна степен изобразява реалността на нашето време, но науката – независимо от всичките ѝ успехи – изглежда все още заплетена в нереалността на абстракцията и хипотезите. Нейните теории се опанят на изключително красивата математика, която нищо не говори за реалността. Преди няколко години се появи една книга от водещ физик озаглавена „Пътят към реалността“, но макар че е написана много интелигентно, тя изглежда е път към нещо друго. Реалността и Истината са противопоставени! Затова един от аспектите при създаването на Медното море е да се върне Истината на изкуството и Реалността на науката. „Аз съм Пътят, Истината и Живота“ – казва Христос. Той може да върне Истината на изкуството и Реалността на науката, но освен това и Пътят за тяхното съединяване. Той обаче иска да постигне това чрез нас, а не вместо нас, така че нашите упорити усилия имат смисъл. В изкуството и науката ние се занимаваме с работа в минералното царство, а изливането на Медното море може да се счита за трансформиране на минералното царство в потир за Духа. Рудолф Щайнер подчертава, че на технологичните продукти трябва да се придават подходящи (не само утилитарни) форми. Реалността на това, което се отлива в машините и всички артефакти на нашата цивилизация трябва да бъдат изразени истински, иначе все повече ще се отдалечим духовно от света, който толкова усърдно оформяме. Изкуството трансформира минералния свят в творбите си с важни последствия за душата, които трябва да ѝ предават истината. По този начин един истински опит за трансформиране на нашето изкуство и наука с помощта на Антропософията е от огромно значение, и представлява

началото на създаването на Медното море. За това е необходима науката на посвещението.

Щайнер посочва (бел. 2), че ритъмът не е само физически, а наполовина духовен. При старите пътища на посвещение учениците са започвали с физическите ритми: най-вече дишането – но също и с начина на живот – и поради свръхсетивните качества на ритъма са стигали до духовния свят. Нашият съвременен път започва с един духовен ритъм в мисленето, например в една мантра, и стига до физическия ритъм, в резултат на което дишането става равномерно. Но нашият медитативен живот може също така да придаде форма на практическата ни работа на земята. Можем ли да видим този аспект на ритъма като практически начин за създаване на Медното море? Помислете си само с какви ритмични удари създаваме машините. Ако в изкуството и технологията се внесе ритъм, с това може да бъде включен Духа и да бъде създаден потира. „Законът за синхронизираните вибрации“, за който Рудолф Щайнер говори във връзка с етерната технология е със сигурност актуален. „Духът“ обаче не е гаранция за Бог: Ариман и Луцифер също са духове! Затова тази инициатива трябва да се свърже с Авеловия аспект, за да стигне до Бог. Християн Розенкройц носи Каиновия аспект на нашата еволюция, а Учителят Исус – който работи в тясна връзка с него – има отношение към Авеловия аспект, аспектът на нашия религиозен живот. Така те служат на Христос, който чрез архангел Михаил иска да ни води към целта на нашата истинска човечност.

Бележки:

1. Рудолф Щайнер, „Легендата за Храма“ (Събр. съч. 93).
2. Рудолф Щайнер, „Ръководни антропософски принципи и мистерията на Михаил (Събр. съч. 26).
3. Рудолф Щайнер, „Окултното развитие на човека“ (Събр. съч. 145).
4. Рудолф Щайнер, „Мистериенно познание и мистериенни центрове“ (Събр. съч. 232).

НОВИ КНИГИ

Този лекционен цикъл включва 20 лекции, изнесени в Берлин от 23 май 1904 г. до 2 януари 1906 г. и разкрива истинската история на Каин и Авел.

Древната „Легенда за храма“ е замислена за онези, които се стремят да опознаят основните окултни закони, по които се развива човечеството. Исторически погледнато, тя е вмъкната в средно-европейския културен живот от Християн Розенкройц и първоначално служи като „учебен материал“ при подготовката на малки групи от кандидати за посвещение. По-късно става основа за различни форми на масонските култове.

Рудолф Щайнер възстановява Легендата за храма независимо от всякакви исторически и масонски източници, като си служи с методите на своето духовно-научно

НОВИ КНИГИ

изследване. Ето защо неговата версия съществено се различава от общоприетия текст. Пред нас тя застава не толкова като предание за миналото и бъдещето на човешкия род, а като едно окултно-имагинативно възпитателно средство за по-нататъшното духовно израстване на човешката душа.

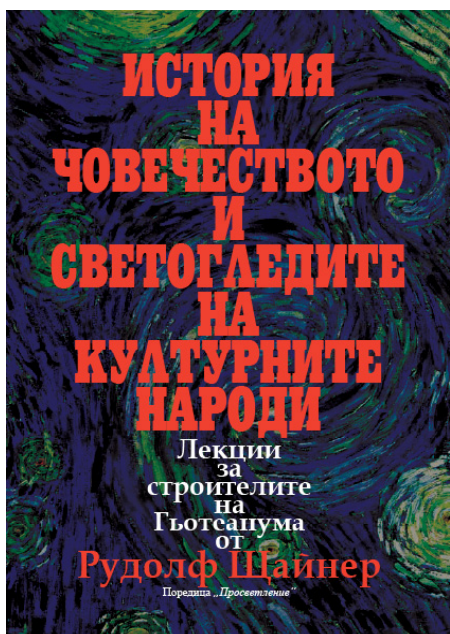
И наистина, величественият въпрос, който „Легендата“ се опитва да разреши, не е свързан с познанието, а с развитието. И за да напредва в това развитие – този е финалният акорд на „Легендата“ – освен да постигне съзнателна свързаност с Христос, „човешката душа трябва да възстанови в себе си онова първоначално състояние, в което се намира Каин преди убийството на Авел“.

Димитър Димчев

НОВИ КНИГИ

През 2013 г. се навършват сто години от премиерата на четвъртата мистериинна драма „Пробуждането на душите“. Тази година четирите драми бяха представени в Дорнах за десети и последен път, преди главната сцена

В началото на 2014 г. ще излезе от печат цикълът лекции Събр. съч. 353 на Рудолф Щайнер. Той е част от 7 тома, в които са поместени над 100 лекции, изнесени от Рудолф Щайнер пред строителите на Гьотеанума в периода 1922 – 1924 г. Без да са натоварени прекалено с терминологията на духовната наука, тези лекции дават отговори на много широк спектър от въпроси на един много свеж и увличащ, близък до

НОВИ КНИГИ

на Гьотеанума да бъде затворена за ремонт. Преди няколко седмици в София се сформира група за художествена работа с драмите. Дали има някаква по-дълбока връзка между числата 100, 10 и 1 (100-годишният юбилей, десетото представление на драмите и първата година на българската артистична група)? Изминаха и точно 14 години, откакто започнах да се занимавам с драмите. След първото издание (скоро ще се навършат 10 години оттогава), драмите претърпяха редица изменения. Един такъв текст подлежи на непрекъснатата интерпретация в съответствие с духовното съзряване и развитие на човека, който се задълбочава в него. Необходимостта от появата на второ преработено издание представлява в същността си израз на една осъзната вътрешна необходимост необятният свят от живеещите в драмите идеи и образи да намери адекватен израз на български език, закодираното със

слушателите език. Със своята простота на изказа и същевременно висока натовареност откъм съдържание и информация, тази книга става врата, през която историческите събития сякаш оживяват и се превръщат в действащи в живота ни сили. Читателят се усеща непосредствено потопен в дълбоките тайни, става свидетел на взаимовръзките и първопричините на външните факти. Не след дълго, самите ние можем да се осъзнаем като участници в

НОВИ КНИГИ

средствата на немския език съдържанието да придобие нов, също така пълнокръвен живот и в превода. Мечтата на всеки преводач преведеният текст да зазвучи така, сякаш той е оригиналът, изглежда с една стъпка по-близо. Ала тази стъпка е безценна, защото тя представлява стъпка нагоре, към духа.

Според мен, появата на новото издание, съдържащо четирите драми, освен че е напълно закономерно, може да отбележи и първата година от раждането и развитието на една нова и необходима, съобразно изискванията на времето, духовна и практическа дейност, чието начало вече е поставено със сформирването на посочената по-горе група за художествена работа с драмите. Освен това, то представлява и израз на мощен духовен импулс, който през следващите години (10, 100...) би могъл да принесе безценни плодове.

Христо Маринов

историческите събития, от които сме не само част, а на които сме действителни сътворци.

От съдържанието: Орехите и липите като компенсатори на вредните въздействия; влиянието на водата върху етерното тяло; животните като предсказатели на природни бедствия; Троицата, трите форми на християнството и ислямът; периодът между две прераждания; за дървото „Сефирот“; и още много други теми.

ПОКАНА ЗА КОЛЕДНИЯ ПРАЗНИК

22 декември (неделя) от 13:00 часа
в антропософския дом Стара Загора

ПРОГРАМА:

Коледна музикална програма

„Празникът Коледа в сборника Вѳѳа Словѳна“ – лекция от Георги Акабалиѳѳ

Разговор в кръг – водѳѳ Йордан Димитров

Пѳѳни, музика, социални упражнѳѳния

ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ СА ДОБРЕ ДОШЛИ!

КОЛЕДНИ БИЛКИ

Редица легенди свързват някои билки с раждането и детството на Исус. Според тях, тези билки присъствали в нощта на раждането му и станали негова постеля. Оттогава те носят Неговата сила и я даряват на хората в свещената нощ, когато светлината озарява и побеждава тъмнината.

Розмарин – Според легендата, цветовете на билката били бели, но станали сини, след като Дева Мария поставила одеждите на Исус на нейните клонки. Друга легенда разказва, че в нощта, когато се родил Исус, розмаринът неочаквано се покрил с цветове и плодове едновременно, въпреки че това не бил сезонът за неговия цъфтеж.

Салвия – билката на безсмъртието и семейното щастие. Според легендата, Йосиф и Мария избягали от Юдея, за да се скрият от наемниците на Ирод. Виждайки един розов храст, разцъфнал наблизко, Дева Мария помолила розата да я скрие, но тя гордо й отказала помощ, тъй като ако й помогнала, щяла бъде изправена пред опасността да бъде стъпкана от войниците. Затова, твърди легендата, розата има бодли по себе си. Тогава Дева Мария се обърнала за помощ към един карамфилов храст, растящ наблизко. Въпреки че карамфилът бил разцъфнал и имал множество цветове, където да се скрие Исус със своето семейство, той също отказал. Единственият друг храст, който бил наблизко, се оказала Салвията. Салвията била благородна и милостива и когато Дева Мария се обърнала към нея с молба да скрие нея, бебето и съпруга й, тя с готовност се покрила с многобройни цветове, създавайки укрытие за преследваните. Войниците на Ирод минали покрай тях, без да подозрат нищо. Оттогава Салвията се счита за свещена билка, притежаваща многобройни и изключителни лечебни свойства.

Еньовче – Според легендата, първоначално тази билка имала бели цветове. Те придобили млечния си златист цвят едва след раждането на Исус, присъствайки заедно с други билки в яслите на Спасителя.

СМЕХОСОФИЯ

ПЕТРИНХЕН

По време на една лекция, котаракът на Софи Бауер на име Петринхен внезапно прекоси с високо

вдигната опашка сцената от единия до другия край зад гърба на д-р Щайнер. Д-р Щайнер продължи без да прекъсва.

След лекцията, Софи Бауер започна да се извинява, очаквайки упрек. Но д-р Щайнер каза само: „Няма проблем, той отдавна е член на Антропософското общество!“

(От спомените на Мари Клайнер за Софи Бауер)

УКАЗАНИЯТА НА ЩАЙНЕР ЗА КИНОСОФИЯТА*

(*По аналогия на науката „Кинология“)

Кучето Пшулек беше много привързано към човека Рудолф Щайнер. Или по-скоро беше обратното – човекът Рудолф Щайнер беше привързан към кучето Пшулек. За кучето Пшулек се говореше, че е собственик на едно човешко същество, последовател на антропософията. По всяка вероятност Пшулек е първият известен кинософ в историята.

„Ето един хубав анекдот за „Докторът-куче“, както наричаха верния Пшулек, кучето на един антропософ в Дорнах. То постоянно следваше „Доктора“

и влизаше в автомобила само когато беше убедено, че д-р Щайнер е седнал вътре. Веднъж Рудолф Щайнер попита този верен другар: „Пшулек, някой ден ти ще учредиш кинософията, нали?“

(Из спомените на Фред Пьопи)

СВЕТЪТ КАТО ВОЛЯ И АРОМАТ

Щайнер често проявява чувство за хумор във връзка с кучетата. Ето какво казва в една лекция пред строителите на първия Гьотеанум:

„Нашето чувство за обоняние е много по-слабо развито от това на кучетата. Можете да си представите, че когато едно куче тича из полето, за него всичко е изключително интересно. Толкова много аромати идват към него, че ако можеше да ги опише, то би казало „Светът е аромат“.

Ако сред кучетата имаше един мислител като Шопенхауер, той щеше да напише много интересни книги! Шопенхауер е написал една книга наречена „Светът като воля и представа“, но той е човек и неговият орган за обоняние е трансформиран в орган за мислене. Кучето щеше да напише книга наречена „Светът като воля и аромат“. В книгата на кучето щеше да има далеч по-голяма проникателност, отколкото в книгата на човека, защото докато човекът оформи една представа, един мисловен образ за нещата, кучето ги помиришава. Моето лично мнение е, че книгата на кучето – ако то беше един Шопенхауер – щеше да бъде далеч по-интересна от книгата, която самият Шопенхауер е написал!“

Рудолф Щайнер,
Лекция от 9.08.1924 г.,
Събр. съч. 354

Скъпи приятели, централното събитие през настъпващата година ще бъде

ДУШАТА НА ЕВРОПА СЪБУЖДАНЕТО НА ИЗТОЧНА ЕВРОПА ЧРЕЗ МИСТЕРИИТЕ НА МИНАЛОТО И ЗАДАЧИТЕ НА БЪДЕЩЕТО

Конференция с международно участие, която ще се проведе във Варна от 28 до 31 август 2014 г.

Очаквайте повече подробности в следващия брой на „Антропософски вест“

Според справка на Немския антикварен център – През първите 4 месеца на 2013 г. най-скъпо продадената книга (16 000 евро) сред редките издания от XVI до XX век е „Дневникът за гости“ на фамилията Геринг-Крист, където през периода 1906-1919 г. са се разписвали видни личности. На първата страница Рудолф Щайнер е отбелязал гостуването си на 12.01.1906 г. с думите:

„Радостите – това са даровете на милостта в настоящето. Страданията откриват своята стойност едва след като отминат. Първите ни правят щастливи. Вторите ни правят мъдри.“

Дъб се дига сред полето,
врѣх му стига чак небето;
клони свежда до земята
и нарежда със листата:
*„Колко цвете из полето,
толкоз радост на сърцето!
Живо, здраво до година,
до година, до амина!“*

Стоян Дринов

Екипът на „Антропософски вест“ ви честити
Новата 2014 г. и ви пожелава
много здраве и радост,
светли мисли,
топли чувства и чиста воля!

АНТРОПОСОФСКИ ГРУПИ

ВАРНА

Антропософска група
„**Михаилова ковачница**“
Радослава Ангелова
тел. 0878 478 638

Група „**Духът на Петдесетница**“
Веселина Радкова
тел. 0888 515 174
Радослава Ангелова

ПЛЕВЕН

Антропософска група „**Светилник**“
Галина Трифонова
тел. (064) 840 564; 0888 632 206

СОФИЯ

Група „**Михаил**“
Лалка Фингарова, тел. (02) 868 99 49;
0888 263 741

Антропософски кръг „**Аристотел**“
Доц. д-р Иванка Кирова,
тел. (02) 831 78 74

Група „**Рудолф Щайнер**“
Александър Бояджиев
тел. 0888 406 095

Група за художествена работа с
Мистерийните драми
Христо Маринов: 0877 066 850

Група „**Ариадна**“
Диана Ботушарова
тел. (02) 840 76 43; 0889 345 730

Група за слово и драма
„**Мари Щайнер**“
Богдана Вулъпе
тел. (02) 983 18 68; 0877 836 822

Група „**Космософия**“
Лиана Антонова, тел. (02) 856 67 35

Група „**София**“
Васил Назъров, тел. 0878 817 417

Курсове по антропософска
социална арт-терапия
За връзка:
Снежана Бечева 0887 049 946
Вихра Калапишева 0887 152 335.
Нина Стамова 0886 214 803

СТАРА ЗАГОРА

Група „**Антропос-София**“
Дора Петрова, тел. (042) 643 500

Група „**Рудолф Щайнер**“
Георги Акабалиев, тел. 0878 398 509

Група „**Клуб на родителите**“
Иглика Ангелова, тел. 0885 910 339,

Социална художествена терапия
(арт-терапия) Дочка Колева,
тел. (042) 621 330; 0886 824 715

ТЪРГОВИЩЕ

Група по лечебна педагогика
Константин Адамов
тел.: (0601) 811 07; (0899) 609 516

ЯМБОЛ

Група „**Светлина**“
д-р Ива Манева, тел. 0887 179 057

**ФОНД за НАБИРАНЕ
на СРЕДСТВА
за закупуване на
Антропософски дом
в София (към АОб)**

Дарителски сметки:
BGL BG24UNCR76301075590031
USD BG10UNCR76301175509595
EUR BG07UNCR76301475508630
Всички суми преведени по тези сметки
както от физически, така и от юри-
дически лица, подлежат на данъчни
облекчения.

Текуща наличност: 2290 лв.
За контакти:
Георги Акабалиев – 0878 398 509
Александър Бояджиев – 0888 406 095
БЛАГОДАРИМ !

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Диана Ботушарова
Веселина Велкова
Димитър Димчев
Христо Маринов
Георги Акабалиев
Тел: (02) 840 7643; 0879 923 866
e-mail: vestnik@aobg.org
уебсайт: www.aobg.org

Отговорност за съдържанието на
публикуваните материали носят
единствено техните автори.